

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Yoane Maphoo ma etatele

O nte ya Masimo maso Maalaa mane, eyaka Yoane yakyesene na boikye na eyaka Matie, Malako na Luka. Yakokana na maaka bée nde na simo ya minyoko ma Yesu (Yoane 18-19), na ná ndambo ya maphoo maayoko.

Mokanda ɳwa Yoane moli na bitee binené bibale:

Yoane 1-12: Imbelé sa Yesu sabokokakye (kyeka o 2.4)

- Yoane 1.1-18: Maloba ma etatele. Yesu ali Iloba sa Nwaphongo saabutwa moto; yo ayelela fato moo na bomé
- Yoane 1.19-51: Yesu atati imomola na fato bée, Yoane Mobatise, Andele, Petelo, Filipe, na Natanaele
- Yoane 2.1-12.36: Etoma ya Yesu. Yesu avani na fato ndengye na ndengye, emba akyela na bilekyesako sambo: Bolonga pha Kana; mwana wa mokonzi, etuku; Yesu azeye fato nkoto itano; atambusi o ikolo sa maa; abikye moto owa pholo miyo, akundosi Lazalo
- Yoane 12.37-50: Yesu aweni obokye fato bale imoanola

Yoane 13-21: Waakoka «Imbelé sa Yesu»

Yoane 13-16: Mateya ma Yesu ma suka

Yoane 17: Ibondesi sa Yesu siinené

Yoane 18-21: Minyoko na ikundwa sa Yesu.

Yesu amiweninye oka baekosi sambo

Yoane akomaka Simo Elaa «phoo bëe oanole obokye Yesu ali Masiya Nwana wa Nwaphongo. Bo bëe oanosi bomco, yo amokyela obokye ozwe bomco phaa bobele» (20.30-31).

Etatele

- ¹ O etatele Iloba abaka,
Iloba abaka oka Nwaphongo, Iloba abaka Nwaphongo.
- ² O etatele abaka oka Nwaphongo.
- ³ Mbolo isë yakyelama nde ne,
bo seë phe ekpele yonoye nde teyakyelama.
- ⁴ Isë yaakyelama ne ili na bomco, emba bomco phabaka moo ñwa bato.
- ⁵ Moo muungyengye onte ya enzombi,
emba enzombi teikyi koka imozimya.
- ⁶ Yañaka moto mònomo, owatomaka Nwaphongo: Nkombo ye yañaka Yoane.
- ⁷ Iyo aesi iya ba nzoka, phoo awole moo, phoo ya obokye bato baso baanole phoo ye.
- ⁸ Iyo mampenza taikaka ba moo, kasi ayakaka ya wò nde phoo ya moo.
- ⁹ Iloba abaka nde ñwaakolo munyelë ñwaya o mokyisi, ñwaangyengyele moto munso.
- ¹⁰ Abaka o mokyisi,
mokyisi ñwakyelama nde ne,
kasi mokyisi teñwaika moeba.
- ¹¹ Aesi o mokyisi nwë mampenza,
kasi bato bëe tebaikyi moyamba.

- 12** Kasi oka baamoyambi, baanosi na nkombo
yε, abaphε bokonzi pha ibutwa bana ba
Nwaphongo.
- 13** Béε tebaika botama na malongo, na ná phowa
ya nzoto, na ná phowa ya moto, kasi na
Nwaphongo.
- 14** Iloba amibuye moto
ambi ya zala onte ya banga
emba toweni nkyεmɔ̄ yε.
Nkyεmɔ̄ mε eli obokye, Nwana nde mɔ̄nɔ̄mɔ̄,
owatonda na ngɔ̄lu na ná phεlε yauta na
Tata.
- 15** Yoane aaŋwanaka, amba imola phɔ̄ yε yokye:
«Kyeka owa wɔ̄kɔ̄ nga obokye: O sima
ya nga, kyeye moto mɔ̄nɔ̄mɔ̄ oonkondekye,
phɔ̄ abaka o boo pha nga.»
- 16** Phɔ̄ nde nε owa isɔ̄, banga bāsɔ̄ tozwa ngɔ̄lu o
ikolo sa ngɔ̄lu.
- 17** Bo Mɔ̄beko ŋwambyamaka o maɓɔ̄kɔ̄ ma
Mose, ngɔ̄lu na phεlε yaya na Yesu Klisto.
- 18** Moto mɔ̄nɔ̄mɔ̄ taikawenε Nwaphongo; kasi
Nwana nde yo mɔ̄nɔ̄mɔ̄ ooli Nwaphongo,
yo ooli onte ya Tata, aloteya yo.

Yoane aimosi phɔ̄ ya Yesu

- 19** Kyeka munɔ̄kɔ̄ ŋwa Yoane imbele saba yo o
Yelusalεmε, waamotomela Bayuda banganga ba
Nwaphongo na balewi phɔ̄ ya imotuna motuna
obokye: «Wε oli nza?» **20** Taika zita, amba
wɔ̄ yokye: «Nga sili Klisto.» **21** Embo bamba
motuna bεkye: «Wε oli nza? Oli Eliya?» Amba
buya yokye: «Nga sili Eliya». «Oli Moimosi?»
Amba buya yokye: «Phe». **22** Embo bamba wɔ̄

ne b̄ekye: «Wε ombi ba nza? Ph̄o tokyε imola balotomakyi! Kow̄o bo ph̄o ya we mampenza?» ²³ Amba ya w̄o yokye: «Nali ɻwesi ɻwa moto okoaŋwane o obokye obokye: "B̄ongya nzela ya Nkolo!"» Bo waw̄o moimosi Izaya. ²⁴ Nzuka bato batomaka b̄éε babaka Bafalisayi. ²⁵ Bamba kula nde motuna b̄ekye: «Bo tobee Klisto, naa Eliya, naa Moimosi, ph̄o ya'ye kobatisa?» ²⁶ Yoane amba babuyisa yokye: «Nga, nabatisa na maa. Onte ya b̄èε, moto mɔnɔmɔ ali, b̄èε toomoεbe. ²⁷ Kaye o sima ya nga, sikokyи na iyingola simbi ya bikoto b̄ε.» ²⁸ Maphɔɔ masɔ mamana malekanaka o Betani o mokukulu moyɔkɔ ɻwa Yaladεnε, waabaka Yoane kabatisa.

Yesu, Nwana wa mplate wa Nwaphongo

²⁹ Bo yana, aesi ya wεnε Yesu kaye bili yo, amba w̄o yokye: «Kyeka Nwana wa mplate wa Nwaphongo okomanya masumu ma bato. ³⁰ Eli nde ph̄o ye nawɔkɔ obokye: "O sima ya nga moto ookoye kandekye, ph̄o abaka o boo pha nga." ³¹ Nga mampenza, simoebe, kasi nde ph̄o ya imiwεninya sεε oka Isalayεlε, yango mεna naesi iyabatisa na maa.» ³² Yoane amba w̄o yokye: «Nawεnεkyε Bolɔbɔ boute o ikolo ndokolo inkotoŋwenya, boesi yakуε temε o ikolo sεε. ³³ Emba nga siikaka nweba, kasi owantoma ibatisa na maa, eli yo o wa w̄o na nga obokye: "Owa mowεnε wε Bolɔbɔ boute bokуε temε o ikolo sε, eli yo o wa mobatisa na Bolɔbɔ Bosantu." ³⁴ Emba nga, nambo wεnε, na w̄o ngakye, iyo ali Nwana wa Nwaphongo.»

Baekosi ba Yesu baa boo

³⁵ Bo yana, Yoane akulaka ba o elele mε, yo na baekosi bέε babale. ³⁶ Waawεnε yo Yesu katambule, amba wɔ yokye: «Kyeka Nwana wa mpate wa Nwaphongo!» ³⁷ Wamooka baekosi babale kawɔ bafona, bamba benga Yesu. ³⁸ Yesu amba ya miekpinya, waawεnε yo obokye bamobengye, amba wɔ na bέε yokye: «Bέε kolukye'ye?» Bamba buya bέkye: «Labi — kyelukye iwɔ bokye Moteye —, kobe bi?» ³⁹ Amba wɔɔ na bέε yokye: «Yaka wamowεnε.» Emba bamba ya kyεndε, bamba ya kyε wεnε elele ekye bε yo, emba bamba ya zala nε mokɔlɔ mε. Yaňaka phεnεrphε ngonga ya iko.

⁴⁰ Andele, ɳwana nyango na Simo Petelo, abaka mɔnɔmɔ na babale baokaka Yoane na bafengaka Yesu. ⁴¹ O boo pha bato basɔ, amba kyε zwa ɳwana nyango Simo, amba wɔ nε yokye: «Towεni Masiya.» — Kyelukye iwɔ bokye Klisto. ⁴² Amba yakυε nε oka Yesu. Wamolembetela yo, Yesu yokye: «Oli Simo, ɳwana wa Yoane, bamoebunga Sefasi.» — Kyelukye iwɔ bokye «Petelo».

⁴³ Bo yana, Yesu aesi kyεndε o Galileya. Amba yakυε zwa Filipe amba wɔ nε yokye: «Imbengye!» ⁴⁴ Filipe abaka moto wa Betesaida, mokyisi ɳwa Andele na Petelo. ⁴⁵ Filipe amba yakυε vana na Natanayεlε, amba wɔ nε yokye: «Towεni owakoma bέε maphɔɔ mε o buku pha mibeko ma Mose na baimosi: Eli Yesu, ɳwana wa Zozefu owa Nazalεtε». ⁴⁶ Natanayεlε amba wɔ yokye: «O Nazalεtε wakokyi itɔkɔlɔ lowɔ lolaa?» Filipe amba wɔ yokye: «Yaka ya kyekye.» ⁴⁷ Yesu

amba ya kyeka Natanayelε okoye bili yo, amba wɔ na bato baabaka nε phɔ yε yokye: «Kyeka owakolo moto wa Isalayelε ootoli na bɔlε». **48** Natanayelε amba motuna yokye: «Konzebe bi?» Emba Yesu amba mobuyisa yokye: «Waaba Filipe saboebangakye, waaba wε o se ya ɻwete ɻwa fige, naewenεkyε.» **49** Natanayelε amba buya yokye: «Labi, oli Nwana wa Nwaphongo, oli mokonzi ɻwa Isalayelε.» **50** Yesu amba mobuyisa yokye: «Oanosi nde phɔ nawɔ na wε obokye naewenεkyε o se ya ɻwete ɻwa fige. Wamowenε maphɔɔ maikye malekyi bonenε ileka lolo.» **51** Emba amba kula wɔ yokye: «Phεlε phεlε nawɔ na bɛɛ, wamowenε ikolo siingo, emba banze ba Nwaphongo babaa baute o ikolo sa Nwana wa Moto.»

2

Eselekɔ ya bolonga o Kana

1 Mokɔlɔ ɻwa iyato, eselekɔ ya bolonga yabaka o Kana o manyetε ma Galileya, emba nyango wa Yesu abaka omɔ. **2** Yesu na baekosi bɛɛ bababangaka na bɛɛ o eselekɔ mε. **3** Waunva maleku, nyango wa Yesu amba wɔ nε yokye: «Tebakuli ba na maleku.» **4** Kasi Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Mama, nga na wε lowɔ iye? Imbele sa nga naino tesikokyi.» **5** Nyango amba ya wɔ na bato baetoma yokye: «Kyela iso yaamoewɔlε yo.»

6 Mambongo motoba, maakyela bɛɛ na mabanga, maabaka Bayuda baktelele phɔ ya imikunyola boo okowɔ mibeko ma bε, mabaka

wamɔ. Mbongo yɔnɔyɔnɔyɔnɔ kyenyɔlɔ balitele ɲwambi naa iko.* ⁷ Yesu amba ya wɔ na bato baetoma yokye: «Tonza mambongo mamana na maa». Emba bamba matonza nɔnɔ o munɔkɔ. ⁸ Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Uŋwaŋwa eye, toka ndambo ya maa mɛ, okye maphe mokolo wa eselekɔ.» Bamba yakyε mophε mango. ⁹ Emba waamameka yo, maa mabutoo maleku. Taikaka eba biute mango, yaebaka nde batokaka mana maa. Boɓele mokolo eselekɔ amba wɔ na molongyi ¹⁰ yokye: «Moto munsɔ kataakaba maleku swaswa phanza, bo bato babangyi bée balangyi, baambe ya ambya maleku ma mpiko. Kasi wε, obombi maleku ma swaswa tee nɔnɔ uŋwaŋwa eye!»

¹¹ Mɛna eli etatele sa bilekyesako ba Yesu o Kana o manyεtε ma Galileya. Ateyaka nkyεmɔ yε, emba baekosi bée bamba moanolela. ¹² Sima ya yango, amba ya kyεndε o Kapalanauma, yo na nyango, na banaa nyango nana baekosi bε. Kasi bakelaka omɔ nde banaa nkɔlɔ.

Yesu o Tempelo

¹³ Eyenga ya Ilekana ya Bayuda yakomaka phεnεrphε emba Yesu amba yakyεndε o Yelusalεmε. ¹⁴ Amba yakyε zwa o Tempelo baungye ba mangɔmbε, ba mampate na mankoto nwinya na baendinye ba baphalanga bazasi omɔ. ¹⁵ Ndokolo, kambe ya kyela phimbo ya simbi, amba bauwinya bée basɔ o Tempelo, ebe mampate na mangɔmbε. Amba nyangola baphalanga ba baendinye, amba bungutinya

* **2:6** 2.6 Litele: Ekyelele ya damuzani (ndangyi ya ba litele ikoo).

bamesa ba bε. ¹⁶ Amba ya wɔ na baungye ba mankoto ɳwenya yokye: «Manya isɔ miina wawa emba sabuya ingambi sa Tata ingambi sa mumbongu.» ¹⁷ Baekosi bέé bamba umunya obokye bakoma obokye: «Phowa ya ingambi sa wε yamumboma.» ¹⁸ Kasi Bayuda bamba ya wɔ ne bεkye: «Iyaa ye saaloteya wε, bokokyele wε babona?» ¹⁹ Yesu amba babuyisa yokye: «Uwola Tempelo eye emba nga namoetonga na nkɔlɔ iyato.» ²⁰ Emba Bayuda bamba wɔ ne bεkye: «Tempelo eye ekyesi mambula mako mane mbuka motoba ma ietonga. Emba iwε, wamokoka ikula etonga na nkɔlɔ iyato?»

²¹ Kasi yo awɔkɔ nde na nzoto ye ili Tempelo. ²² Yango mεna, waakundwa Yesu onte ya bawe, baekosi bamba ya umunya obokye awɔkɔ babona, emba bamba anolela buku pha Nwaphongo na maphɔɔ maawɔkɔ yo.

Ianola site sikokyi

²³ Waataa baa Yesu o Yelusalemε, imbele sa eselekɔ ya Ilekana, bato baikye baanola nkombo ye wa wene bέé bilekyesako ba ba yo kakyele. ²⁴ Kasi Yesu, yo, taikaka baanolela phɔ abaebaka bέé basɔ, ²⁵ emba taikaka sengyela obokye bamoirole maphɔɔ maakyekyi moto, phɔ yo mampenza aebaka iili o ndondo ya moto.

3

Isolo sa Yesu na Nikodemε

¹ Yañaka onte ya Bafalisayi moto mɔnɔmɔ na nkombo Nikodemε, mɔnɔmɔ na bankumu ba Bayuda. ² Waa mokɔlɔ, amba ya kyendε

oka Yesu, amba wɔ nε yokye: «Labi, banga toebe obokye oli moteye owatoma Nwaphongo. Phɔ na moto takokyи ikyela bilekyesako bikyele wε bo Nwaphongo tali nε.» ³ Yesu amba mobuyisa yokye: «Naewɔlε nde phelε phelε ngakye: Bo moto takuli botama mbala eya ibale, takokyи iwεnε Bokonzi pha Nwaphongo.» ⁴ Nikodemε amba wɔ nε yokye: «Bo moto aunva koma phomba, amokula botama ndengye'ye? Akokyи ikula nyɔlɔ o ibu sa nyango emba ambe botama?» ⁵ Yesu amba mobuyisa yokye: «Nawɔ na wε nde phelε phelε ngakye: Bo moto tabotami na maa na ná Bolɔbɔ, takokyи inyɔlɔ o Bokonzi pha Nwaphongo. ⁶ Oo botami na bomoto, ali moto, oo botami na Bolɔbɔ ali bolɔbɔ. ⁷ Sakamwa bo nawɔkyi na wε obokye: "Osengyesi ibotama o ikolo." ⁸ Ewεεlε kyekyendε mbale ezingyi yango, emba koeyokye, kasi toebe biute yango na bikyε yango. Eli nde bomɔ phɔ ya moto oo botami na Bolɔbɔ.» ⁹ Boþεlε Nikodemε amba ya wɔ nε yokye: «Lowɔ mε laamba kyelama ndengye'ye?» ¹⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Iwε oli moteye o Isalayεlε, emba toombe eba maphɔɔ mama? ¹¹ Naewɔlε nde phelε phelε: Towɔ maphɔɔ maεbe banga, toimole maphɔɔ maawεnε banga, emba bɛɛ toanole ikyimole banga. ¹² Bo toanole wa ewɔlε nga maphɔɔ ma mokyisi, wamba anola ndengye'ye bo naewɔsɔi maphɔɔ ma ikolo? ¹³ Phɔ moto nɔnɔ mɔnɔnɔ taika baa o ikolo bo teebe nde Nwana wa Moto owauta o ikolo. ¹⁴ Nde bo watombaka Mose nzɔɔ o bokye, esengyesi obokye Nwana wa Moto atombame ¹⁵ phɔ moto munɔ okoanole, azwe na

nzela ye bomc̄ pha bōbēlē.

16 Ph̄ Nwaphongo azinga mokyisi na boikye, yango mena ambya Nwana w̄e, nde yo mōnōmō, ph̄ ya obokye moto munsc̄ okoanole Nwana m̄e, yo sa waa, kasi azwe bomc̄ pha bōbēlē.

17 Ph̄ Nwaphongo taika toma Nwana w̄e o mokyisi ph̄ ya iya sambisa mokyisi, kasi ph̄ ya obokye mokyisi mobikye ph̄ ye. **18** Moto okomoanole, taikyi sambisama. Moto otoanole, ambosambisama, ph̄ takyi anola nkombo ya Nwana nde mōnōmō wa Nwaphongo. **19** Emba isambisa m̄e sango sisi: Moo moesi o mokyisi, kasi bato bazingyi enzombi o elele ya moo ph̄ bitoma ba b̄ēs babaka bibe. **20** Ph̄ moto munsc̄ okokyele maph̄c̄ maabe kaine moo, emba tatōkōlō o moo, ph̄ bitoma b̄ēs sawenēnē. **21** Moto ookokyele maph̄c̄ malaa katōkōlō o moo ph̄ bitoma b̄ēs biwenēnē, bitoma m̄e bakyalama onte ya Nwaphongo.»

Yoane na Yesu

22 Sima m̄e, Yesu na baekosi b̄ēs baesi ya kyendē o Yuda. Akyelaka na b̄ēs om̄ banaa nkōlō, abaka kabatisa. **23** Yoane n̄e, abaka kabatisa o Ainona, phēnēphē na Salima ooli maa maikye. Bato bañaka bayabatisama. **24** Ph̄ Yoane naino tebataaka munyōsse o bōlōkō.

25 Baekosi ba Yoane bamba ya ika ziko b̄ēs na Moyuda mōnōmō ph̄ ya low̄ la imikunyola bow̄ mibeko ma b̄e. **26** Bamba ya kyendē oka Yoane, bamba ya kye w̄o n̄e b̄ekye: «Labi, moto owabaka na w̄e o mokukulu moyōkō njwa Yaladēnē, owa w̄okō w̄e ph̄ ye, kyeka n̄e abuto

ibatisa emba bato baso babuto bakyende nde oka ye!» ²⁷ Yoane amba babuyisa yokye: «Moto takokyи imiphe ekpele koleka eya mophe бéе o ikolo. ²⁸ Вéе mampenza oli manzoka ma nga obokye nawókó ngakye: “Nga sili Masiya, kasi nali moto owa toma бéе o boo phe.” ²⁹ Moto oli na ңwanjwasi ali moloo. Kasi ekamba ya moloo, ootemi wamо, kamokye emba ңwesi ңwa moloo momophe nkyisa. Nde boli nkyisa ya nga nzikye. ³⁰ Esengyesi obokye ngambo ye ebaa, emba eyaaka nga eute.»

Okoute o ikolo

³¹ «Okoute o ikolo ali o ikolo sa isо. Oouti o mokyisi ali wa mokyisi emba kawо ya mokyisi. Okoute o ikolo ³² kaimole yaa wене yo na yaa oka yo, emba na moto taanole ikyiimole yo. ³³ Moto okoanole ikyiimole yo, kaanole obokye Ңwaphongo ali pheлe. ³⁴ Phо owatoma Ңwaphongo kawо maloba ma Ңwaphongo, ooko mophe Bolobо bote boli na ndelo. ³⁵ Tata kazingye Ңwana emba isо aiyambya o mabókó me. ³⁶ Moto okoanole Ңwana ali na бомо pha бөбөлe; moto otokumole Ңwana etawене бомо, kasi yоо ya Ңwaphongo eli mi yo.»

4

Yesu na ңwanjwasi mosamaliya

¹ Waeba Yesu obokye Bafalisayi baoka obokye yo kazwe baekosi baikye kambe na batisa bato baikye koleka Yoane, ² — o bosembo, Yesu yo mampenza taikaka baa kabatisa, kasi ya batisaka nde baekosi бéе — ³ amba ya mana o

Yuda aesi ya butwa o Galileya. ⁴ Pho ya ibutwa omo, asengyelaka ikatisa Samaliya.

⁵ Amba ya koma o mokyisi mōnōmō ḥwa Samaliya moobangye bēs Sukala, phēnēphē na manyetē maphekye Yakobo ḥwana we Zozefu, ⁶ elele me eyabaka iziba sa Yakobo. Na bophembekye pha itambula, Yesu aesi ya kyē zala imbale ya mungombe ḥwa iziba. Yabaka phēnēphē na bunya i moto.

⁷ Ikyeka ɓobo, ḥwaŋwasi mōnōmō wa Samaliya aesi ya toka maa. Yesu amba ya wō nē yokye: «Impē maa ma inywa.» ⁸ Baekosi bēs bakyekye o omokyisi munene pho ya ikye om̄ba ntoma ya iza. ⁹ Kasi ḥwaŋwasi me, Mosamaliya mōna, amba ya wō na Yesu yokye: «Lotati ɓo? Iwē, Moyuda, konzongye nga ḥwaŋwasi mosamliya maa ma inywa!» Pho Bayuda tebaa benele iyangana ekpele yōnōyō na Basamaliya. ¹⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Bo oeɓakyi ikabo sa Nwaphongo na okoewōlē obokye: Impē maa ma inywa, ebakyi nde we moto wa imoonga, emba yo nde aephēkyi maa ma bomōo.» ¹¹ ḥwaŋwasi amba wō nē yokye: «Nkolo, toli nana tubu, na iziba sili sizindo, mana maa ma bomōo me wamazwa bi? ¹² Iwē olekyi ango wa banga Yakobo owa loikyela iziba sisi, saa ikaka nywa yo maa, ebe na bana bēs, ebe na manyama me?»

Maa ma bomōo

¹³ Yesu amba mobuyisa yokye: «Moto munso okonywe maa mama, amokula oka phowa ya maa. ¹⁴ Kasi moto owa munywa maa maamophē

nga, etakule oka phowa ya maa. Phɔ maa maamophɛ nga ma mobutwa ndokolo elele ekye tɔkɔlɔ maa onte yε nɔnɔ o bɔmɔɔ pha bɔbɛlɛ.»
15 Nwanjwasi amba ya wɔ ne yokye: «Nkolo, impre maa mɛ phɔ nga sakula oka phowa ya maa ma inywa, nga sambaka kula naya wawa phɔ ya iyatoka maa.»

16 Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Kyε banga moloo nya wε emba bɛɛ basɔ oye wawa.»
17 Nwanjwasi amba mobuyisa yokye: «Nga sili na moloo.» **18** Yesu amba wɔ ne yokye: «Kowɔ na bolaa obokye: Sili na moloo, waunva zala na balo batano, emba lele oli na wε uŋwanja eye tali molo wa wε. Na bɔmɔ, owo phɛlɛ.»
19 Emba nwanjwasi amba wɔ ne yokye: «Nkolo, nawenɛ obokye oli moimosi. **20** Baango ba banga basambelaka Nwaphongo o ngomba eye. Emba bɛɛ kowɔ obokye elele ya isambela Nwaphongo eli nde o Yelusalemɛ.» **21** Yesu amba wɔ ne yokye: «Mama, inzanole, imbele samoya, etebakule sambela Tata na o ngomba eye, na o Yelusalemɛ.»
22 Kosambele itiyiebe bɛɛ, kasi banga tosambele ikyiebe banga phɔ lobiko loute na Bayuda.
23 Kasi imbele saamoya, sango sisi, saamosambela baakolo basambesi ba Tata, na molimo na ná phɛlɛ. Phɔ mɛna eli basambesi baalukye Tata. **24** Nwaphongo ali molimo. Yango mɛna bato baamosambele, basengyesi imosambela na molimo na ná phɛlɛ.» **25** Nwanjwasi amba ya wɔ ne yokye: «Naebe obokye Masiya mɔnɔmɔ asengyesi iya, okobangye bɛɛ Klisto. Waamoya yo, aloimola maphɔɔ masɔ.» **26** Yesu amba wɔ ne

yokye: «Masiya me, eli nga okoewole oyo.»

²⁷ Imbele me baekosi baesi ya koma. Bakamwaka na iwene obokye Yesu kasolole na njwanjwasi. Kasi na moto taika motuna obokye: «Kolukye'ye?» Na obokye: «Pho ya'ye kosolole ne?» ²⁸ Bobele, njwanjwasi mona aikyi ika uuku ye, aesi ya kyε imola bato o lombo obokye: ²⁹ «Yaka yakye kyeka moto monomō onvosi maphoo maso maakyela nga. Etebe nde yo Klisto?» ³⁰ Bato baesi ya tokolo o mokyisi, bamba yakye ooli yo.

Ntina ya etoma ya Yesu

³¹ Imbele me, baekosi baabaka bamokandindisa bεkye: «Labi, taa za.» ³² Kasi yo amba ya wo na bεε yokye: «Nali na ntoma ya iza ite iebe bεε.» ³³ Baekosi bamba butwa iwono onte ya bεε bεkye: «Bobo moto monomō animophε ntoma ya iza nde iye?» ³⁴ Yesu amba ya wo na bεε yokye: «Ntoma ya nga, eli ikyela bookozingye owantoma na ikokya etoma ye. ³⁵ Bεε mampenza towε obokye: “Iikasi makombe mane emba imbele sa inoko mbuma sikokye.” Kasi nga nawo na bεε ngakye: Tomba miyo okyekye, mbuma ili o manzabi iosi ikokyi pho ya inoko! ³⁶ Munokyi ambo zwa iphuti se, kambe na bεkyia mbuma pho ya bomoo pha bobele. Na bomoo, moto okophikye na okonoko bakumbe elele yonoye. ³⁷ Pho i lowo lololo ete eye eli nde phele: “Monomō kaphikye, omoyoko kanoko.” ³⁸ Naetomaka ikyε noko yaate yaikaka kumela bεε. Baayoko bakuma, emba bεε oesi ya zwa bolaa mi yaakumelaka bεbi na boikye.»

39 Basamaliya baikye ba mokyisi munenę baanolaka Yesu pho maloba ma ηwaŋwasi mawəkə yo obokye: «Ančsi maphoo mass maakyela nga.» **40** Na wakoma bée phenephe ne, Basamaliya baongaka ne obokye ata baa na bę. Emba amba kyela na bée nkɔlɔ ibale. **41** Bato basuu baikye bəkulaka anola Yesu pho ya maphoo maawəkə yo. **42** Emba bamba ya wɔ na ηwaŋwasi mɔna, bękye: «Teli obokye tomoanosi nde pho ya maphoo maloimolakyi wę, kasi na banga mampenza tomoockyi, emba toebi obokye ali phele Mobikye wa mokyisi.»

Yesu abikye ηwana wa mokonzi mɔnɔmɔ wa baloo

43 Sima ya nkɔlɔ ibale, Yesu amba ya mana o bilele mε, amba ya butwa o Galileya. **44** Pho yo mampenza aanolaka obokye moimosi tazwe ngambo o mokyisi mwę mampenza. **45** Kasi wakoma yo o Galileya, bato ba Galileya bamoyambaka na bolaa. Bakyendekye o Yelusalemę pho ya eselekɔ, na bée mε, bawenekye iso yakyelaka Yesu.

46 Yesu amba ya butwa o Kana, o manyetę ma Galileya, owa bongolaka yo maa maleku. Mokonzi mɔnɔmɔ wa baloo abaka na ηwana wa lele na bolɔsi o Kapalanauma. **47** Waaoka yo obokye Yesu auti o Yuda, akomi o Galileya, amba yakyende zwana ne, amba ya onga ne obokye bakyende pho akye bikya ηwana wę wa lele oli nde mowe. **48** Yesu amba wɔ ne yokye: «Bo bęe toweni mayaa na bileyesako bęe otoanole!» **49** Mokonzi wa baloo amba wɔ ne yokye: «Nkolo,

yakyε naino ɳwana wa nga sabowakye!» ⁵⁰ Yesu amba wɔ ne yokye: «Kyenɛ, ɳwana wa wε ali na ɓomɔɔ.» Moto mɔna amba ya anola maloba maa mowɔsi Yesu, nɔnɔ wa butwa yo. ⁵¹ Waba yo kabutwe, bato ɓéε baetoma bamba ya mobenga, bamba ya wɔ ɓekye: «Ijwana wa wε wa lele ali na ɓomɔɔ!» ⁵² Amba ya ɓatuna imbelε ye sibutwakyi ɳwana na bolaa emba bamba mobuyisa ɓekye: «Yabaka yana, o ngonga ya sambo wa mana mowewε o nzoto yε.» ⁵³ Ango wa ɳwana awenekyε obokye yabaka nde o sina imbelε saawɔkɔ Yesu ne obokye: «Ijwana wa wε wa lele ali na ɓomɔɔ.» Mina wa mɔ, yo na ɓonkpe phe ɓoso baesi ya anola. ⁵⁴ Mena yabaka elekyesako eya ibale eyakyelaka Yesu o Galileya, wauta yo o Yuda.

5

Yesu abikye moto owanyiba makolo o Yelusaleme

¹ Sima ya maphɔɔ mamana, waa imbelε sa eselεkɔ ya Bayuda, Yesu amba ya kyendε o Yelusaleme. ² Nzuka o Yelusaleme, phenephe na mozibo mootangye ɳwa ɓampate, wali mbondo yɔnɔyɔ ekyebangye ɓéε na munɔkɔ ɳwa ba Ebele Betezata. Mokanda mɔnɔmɔ ɳwa milaku mitano ɳwañaka wamɔ, ³ o milaku me, bato ba malɔsi baikye bañaka bamilangye omɔ, bato baaphɔlɔ miyo, baakprekusa, baanyiba binango. [Bañaka baziya obokye maa maphukubane, ⁴ phɔ anzelu wa Nkolo abaka kaute o mbondo imbelε siiyɔkɔ phɔ ya iphukubinya

maa. Moto wa bol̄si owa kyεkyε mikumbya o maa me phanza waaphukubane mango, abikaka na bol̄si phε, nabo bol̄si me phabaka ndengye'ye.] ⁵ Moto mɔnɔmɔ owanyiba enango mambula mako maato mbuka ɲwambi abaka omɔ. ⁶ Waamowenε Yesu alangyi, na waeba yo obokye akɔkyi na elɛmɛ mena, amba wɔ ne yokye: «Oli na phowa ya ibika?» ⁷ Mookaa amba mobuyisa yokye: «Nkolo, sili na moto wa inkumbya o mbondo imbele siphukubane maa. Imbele siikusubane nga obokye nakyε mikumbya o maa, moto mosuu kaingyele angwa o boo pha nga.» ⁸ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Langwa, kpa itɔkɔ sa wε, tambula.» ⁹ Mina wamɔ, moto me abikyi. Aesi yakpa itɔkɔ se, abuto itambula.

Nzuka mokɔlɔ me yabaka mokɔlɔ ɲwa sabata. ¹⁰ Phɔ ya ñomɔ, Bayuda bamba ya wɔ na moto obikyi bεkye: «Eli mokɔlɔ ɲwa sabata, tosenyesi iphila itɔkɔ sa wε.» ¹¹ Kasi amba babuyisa yokye: «Moto ooombikye, eli nde yo moto owɔ na nga obokye: “Kpa itɔkɔ sa wε otambule.”» ¹² Bamba motuna bεkye: «Moto me nza owɔ na wε obokye: “Kpa itɔkɔ sa wε otabule?”» ¹³ Kasi moto owabikyaka bέε taikaka eba nza oomobikye, phɔ Yesu amanaka waali moluku ɲwa bato baabaka wamɔ.

¹⁴ Sima, Yesu amba kula kyε mozwa o Tεmpεlo, amba wɔ ne yokye: «Wε mɔna obikyi, sakula kyela masumu phɔ lowɔ losuu lolɔbi boñe saeyelela» ¹⁵ Boñele, moto me amba kyεndε imola Bayuda obokye eñakyi Yesu moto oomobikye. ¹⁶ Tata wamɔ, Bayuda bamba ya okyela

Yesu ycc, pho akyelaka babona mokolo nwa sabata. ¹⁷ Kasi Yesu amba ya babuyisa yokye: «Tata, noco ujwanja eye ali o ikyela etoma; na nga nde bomo nali o ikyela etoma.»

¹⁸ Tata wamo, Bayuda bakulaka luka na boikye manzela ma imoboma, teli nde pho taikaka kumola mokolo nwa sabata, kasi na pho abaka kabangye Nwaphongo obokye ali Ango, kambe na kula mimekyinya na Nwaphongo.

Bokonzi pha Nwana wa Nwaphongo

¹⁹ Yesu amba kula ya kpa maloba amba bawole yokye: «Nawo na bée nde phelé phelé, Nwana takokyi ikyela lowo na ndengye'ye yo mampenza, kasi nde ikyi wene yo Ango kakyele: Pho iikyi kyele Tata, Nwana kaikyele nde bomo. ²⁰ Eli obokye Tata kazingye Nwana emba kamoteya iso iikyi kyele yo. Amoteya bitoma bikuli leka bonene, na obokye bée obe kokamwe nde bokamo. ²¹ Pho booko akole Tata bawe kakule babuya na bomoo, Nwana ne kabikya nzaa oozyingyi yo. ²² Tata taasambisa moto, ambya isambisa sisoo oka Nwana, ²³ obokye bato baso bakumole Nwana bo okokumole bée Tata. Moto ootokumole Nwana, taakumole na Ango owa motoma.

²⁴ Nawo na bée nde phelé phelé, moto okookye maloba ma nga, kambe na anolela owantoma, ali na bomoo pha bobele. Yo etasambe, kasi yo amokundwa onte ya bawe, amozwa bomoo. ²⁵ Nawo na bée phelé phelé, imbelé siiye — emba ujwanja eye imbelé me sili wawa — bawe bamooka njesi nwa Nwana wa Nwaphongo

emba bato bamooka ɳwesi me, bamoba na bomoo. ²⁶ Pho, booli Tata na bomoo yo mampenza, nde bomoo aphé Nwana obokye abe na bomoo me yo mampenza. ²⁷ Amophé bokonzi pha isambisa pho ali Nwana wa Moto. ²⁸ Maphoo maso mama mango saekamwisa! Imbele siiye, baso baakyimele o malita bamooka ɳwesi nwé, ²⁹ emba baso baakyelaka bolaa bamokundwa pho ya izwa bomoo. Baakyelaka bofe, bamokundwa pho ya isambisama.»

Maphoo taweninya bokonzi pha Yesu

³⁰ Nga, sikokyи ikyela lowo na ndengye ya nga mampenza: Natene bolombe nde na noko yookyi nga, emba bolombe pha nga boli pha bosembo pho siilukye ikyela boozingyi nga, kasi boozingyi owantoma.

³¹ «Bo namiwole pho ya nga mampenza, bowokyе pha nga nde tebobe phaa phele. ³² Eli nde mosuu okwo pho ya nga, emba naebe oboye iwé siiwé yo pho ya nga sili sa phele. ³³ Beε, watomaka bato oka Yoane Mobatise. Aewole maphoo ma phele. ³⁴ Ka nga, sisengyesi na moto obokye awo pho ya nga. Nawo babona pho ya beε, obokye obikye. ³⁵ Yoane abaka tala ekyelosa bée emba kyebole: Kasi bée wazingaka ikumba nde pho ya ɳwana imbele na saa ya tala me.

³⁶ Kasi nga, nali na maphoo ma iewole maalekyi maaka Yoane na bonene: Eli bitoma biantoma Tata obokye nabikyele. Nabikyele, emba eli bée biiwé pho ya nga obokye Tata antoma. ³⁷ Tata owantoma awo na yo mampenza pho ya nga. Kasi toika oka ɳwesi nwé na mbala,

naa iwene boo phε. ³⁸ Emba iloba sε tesili onte ya bεε, pho bεε toanolele owatoma yo.

³⁹ Bεε koekole Buku pha Nwaphongo pho koumunya obokye wamozwa omɔ bomɔɔ pha bobεε. Kasi eli nde phango boowɔ pho ya nga.

⁴⁰ Emba toozingye iya oka nga pho ya iya zwa bomɔɔ pha bobεε.

⁴¹ Nkyemɔ, siika izwa na bato. ⁴² Kasi naeyebe, bεε toli na lozingo la Nwaphongo onte ya bεε.

⁴³ Inga, naesi o nkombo ya Tata, emba bεε toikyi benela inzamba. Ka bo moto mosuu aesi na nkombo ye mampenza, yo moɔna bεε wamoyamba! ⁴⁴ Bεε nde ombi anola ndengye'ye, bεε bazwe nkyemɔ ya bεε onte ya bεε na bεε. Bεε bate balukye nkyemɔ ikyiute na Nwaphongo yo mampenza?

⁴⁵ Saumunya obokye yamoba nga owamokyε esongyela oka Tata. Mosongyesi wa bεε, eli Mose okolemele bεε. ⁴⁶ Pho bokoanolele Mose, nde onzanolelakyi mε, pho akomaka nde pho ya nga.

⁴⁷ Bo toanole yaakoma yo, wamba anola iikyi wo nga ndengye'ye?»

6

Yesu azeye bampele nkoto itano

¹ Sima mε, Yesu amba yakatisa o mokukulu mooyɔkɔ ɳwa ebale eenene ya Galileya, ekyebangye na bεε Tiberias. ² Moluku ɳwa bato ɳwabaka momobengye pho bato bawenekyε bilekyesako biabaka yo kakyele oka bato baa malosi. ³ Yango mεna Yesu amba ya baa o ikolo sa ngomba akyε zala omɔ yo na baekosi bεε.

⁴ Yabaka ɳwana o ɦoo pha eselékɔ ya Bayuda eya Ilekana. ⁵ Nzuka watomba Yesu miyo o ikolo ɦobo, amba ya wənɛ moluku ɳwa bato moye oli yo. Amba ya wɔ na Filipe yokye: «Tomoomba mapa phɔ ya obokye bato baba baze bi?» ⁶ Wa wɔ yo babona, amumekaka. Phɔ yo aebaka lowɔ laamokyela yo. ⁷ Filipe amba ya mobuyisa yokye: «Na bo toombi mapa ma baphalanga baakokyи na iphuti sa nkɔlɔ mikama mibale, etemaakokyе obokye moto na moto azwe nɔnɔ ɳwana etee.» ⁸ Mɔnɔmɔ na baekosi ɦε, okobangye ɦε Andele, ɳwana nyango na Simo Petelo, amba ya wɔ nε yokye: ⁹ «Munzenga mɔnɔmɔ wawa, ali na mapa matano na swe ibale. Kasi ina yango miina yamokyela ekpele'ye phɔ ya boikye pha bato ɦobo?» ¹⁰ Yesu yokye: «Obazasa o se.» Elele mε yabaka na nkata nzikye. Ȕbεlε, bamba ya zala. Babaka phɛnephɛ bampele nkoto itano. ¹¹ Emba Yesu amba ya kpa mapa, aphe Nwaphongo mɛlɛsi emba amba ya makabèla bato Ȕbasɔ baabaka wamɔ. Amba kula kyela nde formɔ na swe. Abaphεkyε nde na phowa ya moto na moto. ¹² Waaoka ɦε ntoma, Yesu amba ya wɔ na baekosi ɦε yokye: «Angyinya bitee bisɔ biikasi, phɔ ekpele yɔnɔyɔ sabunga.» ¹³ Bamba ya bianginya, bamba tonza banyanzima iko mbuka babale na bitee ba mapa maazaka ɦε. ¹⁴ Waawenɛ bato elekyesako eyauta yo ikyela, Ȕbεkye: «Oyo ali owaakolo moimosi, oosengyesi iya o mokyisi.» ¹⁵ Kasi Yesu waebaka yo obokye bakokyи iya mokpa na bokusi phɔ ya imobuya

mokonzi, amba kula mana wamō, yo mampenza amba baa o ngomba.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

¹⁶ Wakoma nkɔkɔlɔ, baekosi bɛɛs bamba yauta nɔnɔ o ebale enεnε. ¹⁷ Bamba ya baa o vato bɔnɔbɔ baamba ya kyε o Kapalanauma, o mokukulu moyɔkɔ. Mena bunya bombo inda, emba Yesu naino sataa babenga. ¹⁸ Ewεεlε enεnε yeesi ya kyela, ebale ebuto iphukubana. ¹⁹ Balukaka phεnεphε na bakyilometele batano naa motoba, waa wεnε bɛɛs Yesu katambule o ikolo sa maa, kambe koma phεnεphε na vato. Emba bɛɛs bailaka, ²⁰ kasi Yesu amba wɔ na bɛɛs yokye: «Bεε saila, eli nde nga!» ²¹ Bazingaka imokpesa o vato, kasi sa kɔkɔ, vato bokye sεmε o elele eyakyεkyε bɛɛs.

Yesu ali mapa ta bɔmɔcc

²² Bo yana, moluku ɳwa bato ɳwa ikalaka o mokukulu moyɔkɔ, ɳwamba yaεba obokye yabaka wamō nde vato bɔnɔbɔ, na obokye Yesu taikaka kyε na baekosi bɛɛs elele yɛnɔyɛ, bɛɛs bakyεkyε bɛɛs mampeza. ²³ Kasi mato maayɔkɔ maautaka o Tiberias makomaka phεnεphε na elele eya zaka bɛɛs mapa sima ya Nkolo iphε mεlεsi. ²⁴ Waaεba moluku ɳwa bato obokye ebe Yesu, ebe baekosi bɛɛs tebakuli baa wamō, bato bamba ya kpela o mato emba bamba yakyεndε o Kapalanauma, ikyε miluka Yesu. ²⁵ Emba wamozwa bɛɛs o mophā moyɔkɔ ɳwa ebale enεnε, bamba wɔ ne bεkye: «Labi, okomi wawa imbεlε iye?» ²⁶ Yesu amba babuyisa yokye: «Naewɔlε nde phεlε phεlε ngakye: Toondukye

phɔ ya obokye wawenɛ bilekyesako, kasi phɔ wazaka mapa wambaka na maoka. ²⁷ Osengyesi imiambya o etoma phɔ ya izwa ntoma ite iunve, yamoephɛ Nwana wa Moto, kasi phɔ ya ntoma ikyiɛtɔnɔ phe. Phɔ eli Tata, yo ooli Nwaphongo, owa mophɛ bokonzi.» ²⁸ Bobɛlɛ bamba ya wɔ nɛ bɛkye: «Tosengyesi ikyela boo phɔ ya ikyela bitoma biizingye Nwaphongo obokye tobikyele?» ²⁹ Yesu amba babuyisa yokye: «Etoma ya Nwaphongo eli nde ianolela owatoma yo.» ³⁰ Bamba ya mobuyisa bɛkye: «Kasi wɛ, elekyesako iye eyamokyela wɛ phɔ toewenɛ emba tombe eanolela? Etoma ya wɛ iye? ³¹ O obokye, baango ba banga bazaka mana, nde bo wakoma bɛɛ obokye: “Abaphɛkyɛ ya iza, mapa maute o ikolo.”» ³² Kasi Yesu amba wɔ na bɛɛ yokye: «Naewɔlɛ nde phelɛ phelɛ, teli Mose owaephɛkyɛ mapa ma ikolo, kasi eli nde Tata okoephɛ maakolo mapa ma ikolo. ³³ Phɔ mapa ma Nwaphongo, eli nde yo okoute o ikolo na okoambya bomɔɔ o mokyisi.»

³⁴ Emba bamba ya wɔ nɛ bɛkye: «Nkolo, olophɛkyɛ nkɔlɔ isɔ mapa mɛ.» ³⁵ Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Eli nde nga oli ipa sa bomɔɔ, moto okoye oka nga etakule oka nzala. Moto okonzanole etaokye phowa ya maa. ³⁶ Kasi naambo wɔ ngakye: Bɛɛ oweñi emba toanole. ³⁷ Bato basɔ baampɛ Tata, bamoya oka nga, emba okoye oka nga, esi movakye, ³⁸ phɔ nauta o ikolo phɔ ya iyakyela bokozingye owantoma, kasi bokozingye nga phe. ³⁹ Nzuka, phowa ya owantoma eli obokye nga sabungya

nōnō moto mōnōmō mi bāampē yo, kasi obokye nañbakundole o mokōlō ñwa suka. ⁴⁰ Phowa ya Tata yango eye: Moto munsō owēni Nwana ambi na moanola, azwe bōmōc̄ pha bōbēle. Emba nga, naamokundola o mokōlō ñwa suka.»

⁴¹ Tata wamō, Bayuda bābuto ingungubana nē phō awēkō obokye: «Nali ipa siute o ikolo.»

⁴² Emba bambaka kula wō bēkye: «Teli yo Yesu, ñwana wa Zozefu? Teloēbe nyango na ango? Ndengye'ye akokyi iwo uñwañwa eye obokye: "Nauta o ikolo?"» ⁴³ Yesu amba kula ya babuyisa yokye: «Le ingungubana onte ya bēs! ⁴⁴ Moto takokyi iya oka nga bo Tata owantoma tamokambi, emba nga naamokundola o mokōlō ñwa suka.» ⁴⁵ Baimosi bakoma bēkye: Bato basō bāmoteyama na Nwaphongo. Moto munsō owa oka yauta na Tata ambi na anola mateya mē, kaye oka nga. ⁴⁶ Eli obokye na moto taika wēne Tata, bo teebe nde owauta na Nwaphongo. Iyo, awēne Tata. ⁴⁷ Naewōlē nde phēlē phēlē, moto okoanole ali na bōmōc̄ pha bōbēle. ⁴⁸ Nali ipa sa bōmōc̄. ⁴⁹ O bokye, baango ba bēs bazaka mana, emba bawa. ⁵⁰ Mapa maute o ikolo mali obokye moto owaamazaa, etaawe.

⁵¹ «Nali ipa sa bōmōc̄ siuti o ikolo. Moto owamoza ipa mē amoña na bōmōc̄ phō ya bōbēle. Emba ipa samoambya nga, eli nzoto ya nga, yambyami phō ya obokye mokyisi mozwe bōmōc̄.» ⁵² Yango mēna, Bayuda bamba butwa iika ziiko na bokusi onte ya bē, bēkye: «Ndengye'ye moto mōna akokyi ilophe nzoto ye obokye toize?» ⁵³ Yesu amba ya wō na bēs yokye: «Naewōlē nde phēlē phēlē, bo toze nzoto

ya Nwana wa Moto, bo tombi na nywa malongo mε, otoozwe bomcɔ̄. ⁵⁴ Moto okoze nzoto ya nga, na okonywe malongo ma nga, ali na bomcɔ̄ pha boñele. Emba nga, naamokundola o mokɔ̄lo ñwa suka. ⁵⁵ Phɔ̄ nzoto ya nga ili yaakolo ntoma, na malongo ma nga mali maakolo maleku. ⁵⁶ Moto okoze nzoto ya nga, na okonywe malongo ma nga, ali onte ya nga, na nga nali onte ye. ⁵⁷ Emba bo wantoma Tata ooli na bomcɔ̄ na obokye nali na bomcɔ̄ phɔ̄ ye, yango mεna moto owamoza nzoto ya nga, amoba na bomcɔ̄ phɔ̄ ya nga. ⁵⁸ Ipa sauta o ikolo sili bobo: Sikyεsε na saazaka baango ña bɛ̄e. Béé bawa, kasi moto owamoza ipa siwene bɛ̄e sisi, amobaa na bomcɔ̄ phɔ̄ ya boñele.»

⁵⁹ Mεna yabaka mateya ma Yesu o mangambi ma makyita ma Bayuda o Kapalanauma.

Maphɔ̄ɔ̄ maamba bomcɔ̄ pha boñele

⁶⁰ Sima ya imooka, baekosi bɛ̄e baikye bamba butwa iwo bɛkye: «Iloba sisi sili sikusi! Okokyi imooka nza?» ⁶¹ Kasi waeba yo mampenza obokye baekosi bɛ̄e bagungubane phɔ̄ ya iloba mε, Yesu amba wɔ̄ na bɛ̄e yokye: «Iloba mε siephe yɔ? ⁶² Emba bombi wεne Nwana wa Moto kabaa o elele eyabaka yo phanza?... ⁶³ Eli nde Bolɔ̄bɔ̄ okambya bomcɔ̄, nzoto tikyele ekpele. Maphɔ̄ɔ̄ maewɔ̄si nga, mali Molimo na bomcɔ̄. ⁶⁴ Kasi wali baayɔ̄kɔ̄ onte ya bɛ̄e, bate baanole.» Phɔ̄ Yesu aebaka tata o etatele baabaka bawa bate baikaka anola na nza owa-muungya. ⁶⁵ Amba kula wɔ̄ yokye: «Yango

mëna, nawökyi na bëës bokye: "Moto takokyi iya oka nga bo Tata tamoanolesi."

⁶⁶ Tata mokölo mamuna, baekosi bëës baikye bamanaka emba tebakulaka mobenga. ⁶⁷ Emba Yesu amba ya wöö na Iko mbuka babale yokye: «Na bëës, tozingye na bëës ikyëndë?» ⁶⁸ Simo Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Nkolo, tomokula kyëndë oka nza? Iwe oli na maphöö ma bömöö pha boësel. ⁶⁹ Na banga, toanosi emba toebi obokye oli Mosantu wa Nwaphongo.» ⁷⁰ Yesu amba babuyisa yokye: «Teli nga moto owa eölo, bëës Iko mbuka babale? Emba mönömö na bëës ali zabulu!» ⁷¹ Awökë babona na Yudasi, njwana wa Simo Mosikaliyota. Phö yabaka yo owamuungya, iyo, mönömö na Iko mbuka babale.

7

Bana nyango na Yesu tebamoanole

¹ Sima me, Yesu aba nde ikyemikyëndë o manyete ma Galileya. Taikaka benela ikyemikyëndë o manyete ma Yuda waabaka Bayuda balukye imoboma. ² Nzuka eselëkø ya Bayuda eya ndalaku ya butwaka phenephë. ³ Boësel, bana nyango bamba ya wö ne bëkye: «Mana wawa okyëndë o Yuda phö baekosi ba we, na bëës me, bawenë bitoma bikyele we. ⁴ Moto okozingye obokye bato bamoëbe, takyele maphöö me mi ibombo. Phö kokyele bitoma ndengye eye, omiwëninya o mokyisi!» ⁵ Phö, banaa nyango mampenza tebaikaka moanola. ⁶ Emba Yesu amba wö na bëës yokye: «Imbelë sa nga naino tesikokyi. Imbelë saaka bëës sakoka.

⁷ Mokyisi temokokyi iyeina. Kasi nga, mokyisi munzine pho nawo ngakye bitoma ba bée bili bibe. ⁸ Kyende o eselekó tewa. Pho ya nga, esikye omo, pho imbele sa nga naino tesikokyi.» ⁹ Sima ya iwó babona, amba ikala o Galileya. ¹⁰ Kasi waakyé banaa nyango o eselekó, ne amba yakye omo, samiwéninya, akyekye nde mi ibombo.

Mateya o eselekó ya ndalaku

¹¹ Onte ya eselekó, Bayuda bamolukaka emba bamba wó békkye: «Ani baa bi?» ¹² Onte ya moluku ñwa bato, baikaka ziko pho ye. Bana bawékó békkye: «Ali moto wa maphoo malaa», bayékó békkye: «Phe, kakosa bato.» ¹³ Na bo babona, moto na ménomo tamekaka iwó polele pho ye, pho ya ila Bayuda.

¹⁴ Waakoma bée onte ya nkólo ya eselekó, Yesu amba ya kye o Tempelo emba abuto iteya. ¹⁵ Bayuda bakamwaka na mateya me emba bamba wó békkye: «Ndengye'ye iyo taika ekola kambe eba maphoo makoma bë?» ¹⁶ Yesu amba babuyisa yokye: «Mateya ma nga temaute na nga, kasi na owantoma. ¹⁷ Bo moto kazingye ikyela phowa ya Nwaphongo, amoeba bo mateya mama maute na Nwaphongo naa bo namiwóle nga mampenza. ¹⁸ Moto ookowó pho ye, kalukye nkyemó ye mampenza. Kasi ookolukye nkyemó ya owamotoma, ali na maphoo maa phele. Embo bélé teboli onte ye. ¹⁹ Teli Mose owaerphé Mibeko? Kasi nónó moto ménomo onte ya bée takyele bokowó Mibeko: Pho yaye kolukye imboma?» ²⁰ Moluku ñwa

bato bamba mobuyisa bεkye: «Oli na molemba o nzoto ya we! Okolukye ieboma nza?» ²¹ Yesu amba kula yakpa maloba amba wɔ na bέε yokye: «Nakyesi nde etoma үçңүү, bέе basɔ okamo! ²² Mose awɔkɔ na bέε obokye obεlekye bana ba bampele — lauta na bankɔkɔ kasi na Mose phe — emba bέε kolokyele na mokɔlɔ ɳwa Sabata. ²³ Ka bo bέε kobεle moto mokɔlɔ ɳwa Sabata sa nka eya obokye Mofeko ɳwa Mose moɔtɔ, ka phɔ yaye kontɔmbεle phɔ nabikye moto mokɔlɔ ɳwa sabata? ²⁴ Sakyeka maboo ma bato bo kotene bolombe, kasi tena bolombe na bosembo.»

Yesu eli yo Klisto?

²⁵ Bato ba Yelusaleme bawɔkɔ bεkye: «Mena teli ookolukye bέε obokye bamobome? ²⁶ Kyeka kawɔ mi pha emba tebamowɔle na lowɔɔ! Bakonzi ba banga baebaka phεle obokye eli nde yo Klisto? ²⁷ Kasi moto oyo, banga toebe biute yo, nzuka imbele samoya Klisto, na moto etaebε biuti yo.» ²⁸ Boβεle Yesu owateyaka o Tempelo, aimolaka yokye: «Konzebe! Koebe biuti nga? Kasi sikyi ya na ndengye ya nga mampenza. Owantoma kawɔ phεle, yo otoebe bέε. ²⁹ Nga, namoebe phɔ naute oka ye, eli yo owantoma.» ³⁰ Emba bambaka luka nde imoakya. Kasi na moto taika na moakya phɔ ngonga ye teyataaka koka. ³¹ Onte ya moluku ɳwa bato, baikye bamoonolaka, bambaka wɔ bεkye: «Waamoya Klisto, amokyela bilekyesako biikye koleka bikyele moto oyo?»

Batomi bato ikyε akyα Yesu

³² Yaabaka bée s bakyε mikɔlɔ onte ya moluku ɳwa bato phɔ yε, yakomaka o matoo ma Bafalisayi. Emba banganga banenε na Bafasayi bamba ya toma babulusi phɔ ya imoakya.

³³ Yesu amba wɔ yokye: «Nata kuta kula ba na bée ɳwana imbele, emba namokyɛnde oka owantoma. ³⁴ Bée wamunduka kasi ontonzwe. Phɔ elele eyamoba nga, bée otokome omɔ.»

³⁵ Tata wamɔ, Bayuda babutwaka iwɔnɔ onte ya bée bɛkye: «Amunakyɛnde mi elele iye eyamobaa banga sakyε mozwa? Amokyε benga bakyeminyangwa onte ya Baela? Amokyε teya Baela? ³⁶ Maphɔɔ maawɔ yo mamana maluke iwɔ bo: Bée wamunduka kasi ontonzwe, na obokye: Elele eyamoba nga, bée otokome omɔ?»

Phɔ ya maa ma bomɔɔ

³⁷ Mokɔlɔ ɳwa suka ya eselɛkɔ, muna moolekye nkɔlɔ isɔ, Yesu aesi ya temε, abuto iimola yokye: «Bo moto ali na phowa ya maa, aye oka nga, ambe ya nywa. ³⁸ Moto ookonzanole; bo wawɔ buku pha Nwaphongo: "Uta o ndondo yε, bibale ba maa ma bomɔɔ biamlukwa."» ³⁹ Awɔkɔ babona na Bolɔbɔ pha sengyelaka izwa bato baamoanolela. Na bosembo Bolɔbɔ tephataka ba phɔ Yesu tataka zwa naino nkyemɔ.

Bato bakañwa phɔ ya Yesu

⁴⁰ Onte ya moluku, bato baokaka maphɔɔ mε, bakyi bɛkye: «Nde phεlε, kyeka Moimosi!»

⁴¹ Bana bɛkye: «Klisto, eli nde yo.» Kasi bayɔkɔ bækulaka wɔ bɛkye: «Klisto akokyi itɔkɔlɔ o Galileya? ⁴² Buku pha Nwaphongo tebowɔ

obokye amoba wa bosoo Davidi, emba amouta o Betelleyem, mokyisi mokyiki njwaauta Davidi?» ⁴³ Yango mena bato baamba kabwana pho ye. ⁴⁴ Bato bayoko onte ya be, balukaka imoakya, kasi na moto mənəmə taika mokuma.

Bakonzi ba Bayuda tebaanole Yesu

⁴⁵ Bobele babulusi bamba ya butwa ooli banganga banene na Bafalisayi. Bamba ya wo na babulusi obokye: «Pho ya'ye be toikyi ya ne?» ⁴⁶ Babulusi bamba yabuya bekye: «Moto taawo bokow Moto məna!» ⁴⁷ Bafalisayi bamba wo na be bekye: «Olukakyi na be imoanolela me? ⁴⁸ Onte ya bankumu naa onte ya Bafalisayi, wali mənəmə omoanolesi? ⁴⁹ Eli nde moluku njwa bato batebaebe Mobeke, bato baaza be!» ⁵⁰ Kasi mənəmə onte ya Bafalisayi, Nikodemus owa kyekye oka Yesu phanza, yokye: ⁵¹ «Mobeke njwa banga munyete moto bo naino tomookyi naa ieba mapho makyele yo?» ⁵² Bamba mobuyisa bekye: «Na we toli moto wa Galileya? Luka na bolaa emba wamowene obokye o Galileya, tewakokyi itəkələ moimosi.»

Nwajwasi wa baphemba

⁵³ Bamba ya butwa moto na moto o ingambi se.

8

¹ Emba Yesu amba ya kyendə o ngomba ya ba Olive. ² Waakoma waa mumbengu, amba kula ya o Tempelo. Emba bo wabaka bato baso baye oka ye, amba ya zala abuto ibateya. ³ Bobele, bateye ba mibeko na Bafalisayi bamba moyelela

na ηwaŋwasi mənɔmɔ̄ owazwaka b̄éε na lele mosuu, emba bamba ya motεya onte ya b̄éε basɔ̄.

⁴ Bamba ya wɔ̄ nε bεkye: «Motεye, ηwaŋwasi oyo, tomozwe na lele mosuu. ⁵ O buku pha Mɔbeko, Mose awɔ̄ na banga obokye tobome babasi ba ndengye mεna na mabanga. Emba wε, kowɔ̄ bo?» ⁶ Bawɔkɔ̄ bafona na maumunya ma imobekyisa izεngye, phɔ̄ bazwe eleko ya imophunda. Kasi Yesu, amba ya miinya, abuto iwala nzεnζε na munseε o manyεtε. ⁷ Waaba b̄éε balendendale nde na imotuna mituna, Yesu amba ya miinola, amba ya wɔ̄ na b̄éε yokye: «Ontε ya b̄éε, otowaikakyela isumu, abe moto owa o boo wa imuma ibanga.» ⁸ Emba kula yo miinya, akuli butwa iwala nzεnζε o manyεtε.

⁹ Waoka b̄éε mapħɔ̄ mamana, mənɔmɔ̄ na mənɔmɔ̄ atati imigbolo, tata na baphomba. Emba Yesu amba ya ikala yo mampenza na ona ηwaŋwasi owa temεkyε onte ya ibɔ̄kɔ̄.

¹⁰ Yesu amba ya miinola, amba ya wɔ̄ nε yokye: «ηwaŋwasi, b̄éε bawa? Na moto mənɔmɔ̄ taikyi ema ibanga?» ¹¹ Amba ya buya yokye: «Nkolo, moto phe.» Emba Yesu amba ya wɔ̄ nε yokye: «Na nga mε, siiema ibanga. Kyεndε, kasi tata lɔlɔ̄ sakula kyela isumu.»

Yesu ali moo ηwa mokyisi

¹² Yesu akulaka wɔ̄ na b̄éε yokye: «Nali moo ηwa mokyisi. Moto okombengye, etaatambule o enzɔmbi, amozwa moo mokambe o bɔmɔ̄.» ¹³ Emba Bafalisayi bamba ya wɔ̄ nε bεkye: «Komiwɔlε wε mampenza! Munɔkɔ̄ ηwa wε tolkokoyi imoanola» ¹⁴ Yesu amba babuyisa

yokye: «Eli phelə obokye namiwɔle nga mampenza, kasi munɔkɔ ɳwa nga moli ɳwa ianola, phɔ naebe mbale euti nga na mbale ekyekyε nga; kasi bɛε, toebe biuti nga na bi kye nga. ¹⁵ Bɛε kosambisa na ndengye ya bomoto. Inga sii sambisa moto. ¹⁶ Embo bo eniba obokye na sambisa, isambisa sa nga sili nde phelə phɔ sili nga mampenza, eli na owantoma. ¹⁷ O Mobeko ɳwa bɛε mampenza nga bakoma obokye bo nɔkɔ ya bato babale ikokaa bakokyi iianola. ¹⁸ Namiwɔle nga mampenza, emba Tata owantoma kawɔ phɔ nga me.» ¹⁹ Embo bamba wɔ ne bɛkye: «Ongɔ ali bi?» Yesu amba buya yokye: «Toonzebe, tooebe na Tata. Bowanzebaka, okokakyi ieba na Tata.» ²⁰ Awɔkɔ maphoɔ mamana o elele ekye ambya bɛε makabø, waba yo kateya o Tempelo. Moto na mɔnɔmɔ taika moakya, phɔ ngonga ye teyaikaka koka.

Ikyɛnde sa Yesu

²¹ Yesu amba kula wɔ na bɛε yokye: «Nakyɛnde, wa munduka, kasi wamowa na masumu ma bɛε. Elele ekyekyε nga, tokokyi ikyɛnde omɔ.» ²² Embo Bayuda bamba wɔ bɛkye: «Ali na maumunya ma imiboma phɔ kawɔ yokye: "Elele eya mokyɛnde nga, tokokyi ikyɛnde omɔ?"» ²³ Yesu amba babuyisa yokye: «Bɛε oli bato ba o se, nga nauti o ikolo. Bɛε oli bato bamokyisi mumu, nga sili wa mokyisi mumu. ²⁴ Yango mɛna, nawɔkyi na bɛε obokye wa mowa na masumu ma bɛε. Phɔ na bo toanosi obokye Nali, wamowa na masumu ma bɛε.» ²⁵ Embo bamba ya wɔ bɛkye: «Iwɛ oli

nza?» Yesu amba babuyisa yokye: «Ikyiiewele
nga uta o etatele. ²⁶ Pho ya bëe, nali na maphoo
maikye ma iwë na ma isambisa, kasi owantoma
kawo phelë. Na yaoka nga ne, ili yango ikyi
wë nga o mokyisi.» ²⁷ Tebaikaka sësélé obokye
abawolekye pho ya Ango. ²⁸ Bobele, Yesu amba
ya bawele yokye: «Waamotomba bëe Nwana
Moto, wamoeba obokye Nali, simbe nakyela
maphoo na ndengye ya nga mampenza: Nawo
nde maphoo maanteya Tata. ²⁹ Owantoma ali
na nga, taika nde nga mampenza, pho nakyele
nkolo iso maphoo maamosepelisa.» ³⁰ Waaba yo
kawo babona, bato baikye bamoanolaka.

Baakolo bana ba Abalayama

³¹ Bobele, Yesu amba ya wë na Bayuda
baamoanolaka yokye: «Bo oikasi ibanza
maphoo ma nga, oli phelë baekosi bang, ³²
wamoeba maphoo ma phelë emba maphoo
me mamoeiyikola.» ³³ Bamba mobuyisa bëkye:
«Banga toli bana ba Abalayama, tololi baombo
ba moto: Pho ya'ye kowö obokye tomoikolama?»
³⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nawo na bëe
nde phelë phelë, ngakye, moto okokyele masumu
ali moombo ñwa masumu. ³⁵ Moombo taaikale
nkolo iso o ingambi, kasi ñwana, yo kaikale o
ingambi pho ya bobele. ³⁶ Bo Ñwana aeyikosi,
wamoba baakolo bato baaikola bë. ³⁷ Naebe
obokye bëe oli bana ba Abalayama, kasi pho
maphoo ma nga te manyolo onte ya bëe, kolukye
imboma. ³⁸ Nga, nawo maphoo maawene nga
oka Tata, kasi bëe, kokyele maphoo maoka
bëe oka ango wa bëe!» ³⁹ Bamba mobuyisa

þekye: «Ango wa banga, eli Abalayama.» Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Bo oli bana ba Abalayama, kyela bitoma ba Abalayama. ⁴⁰ Kasi uñwañwa eye, bée kolukye imboma, nga, oewɔsi maphɔɔ ma phele maoka nga oka Nwaphongo. Abalayama taika kyela babona. ⁴¹ Kasi bée, kokyele bitoma ba ango wa bée.» Bamba mobuyisa þekye: «Banga tololi bana baabota bée mi ebembi! Toli nde ango mənɔmɔ, Nwaphongo!»

Bana ba Molemba

⁴² Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Bo Nwaphongo abakyi ɔngɔ wa bée, nde wanzingaka, phɔ natɔkɔlɔ oka Nwaphongo namba kula uta nde oka ye. Siika ya na ndengye ya nga mampenza, eli Yo owantoma. ⁴³ Phɔ ya'ye bée toosɔsɔlɔ ewɔsi ya nga? Phɔ tookokye iyoka maphɔɔ ma nga. ⁴⁴ Angɔ wa bée eli Zabulu, emba oli na phowa ya ikokya maphowa ma ango wa bée. Uta o etatele abaka nde mobomi wa bato, taika miambya i maphɔɔ ma phele phɔ maphɔɔ ma phele temali onte ye. Waakate yo bɔ́lɛ, loute o ndondo ye, phɔ ali moto wa bɔ́lɛ na ango wa bɔ́lɛ. ⁴⁵ Ka phɔ ya Nga, phɔ na wɔ maphɔɔ ma phele yango məna tonzanole. ⁴⁶ Moto nza, o nte ya bée owa munteya isumu sakyela nga? Bo na wɔ maphɔɔ ma phele, phɔ ya'ye bée tonzanolele? ⁴⁷ Moto wa Nwaphongo, kaokye maphɔɔ ma Nwaphongo. Ka ootoli bée bato ba Nwaphongo, yango məna, bée toonzokye.»

Yesu na Abalayama

48 Bayuda bamba mobuyisa bεkye: «Toloikaka longa waawəkə banga obokye oli Mosamaliya na ná boləbə bobe?» **49** Yesu amba babuyisa yokye: «Phe, sili na boləbə bobe, kasi na kumbele Tata, kasi bεε, toonkumbele! **50** Siika na luka nkyemə nga mampenza, moto mosuu ali okoiyambya na ookosambisa. **51** Naewəle nde phεle phεle, bo moto abanze maphɔɔ ma nga, etawe.» **52** Emba Bayuda bamba ya wɔ ne bεkye: «Inwanjwa eye tombi ya eba obokye oli na boləbə bobe! Abalayama awa, na baimosi mε, kasi wε koya wɔ wεkye: “Bo moto kabanza maphɔɔ ma nga, etaa we.” **53** Iwε olekyi ango wa banga Abalayama owa wa? Na baimosi baawa mε! Iwε kombe mipka nza?» **54** Yesu amba babuyisa yokye: «Bo namitatakyi nga mampenza, nkyemə ya nga nde teibe na ntina. Eli nde Tata oko ntate, iyo okoanole bεε obokye ali Nwaphongo wa bεε. **55** Bεε toika moeħa, kasi nga namoeħe. Bo nawəkə ngakye simoeħe, nde na fa nde ya bεε: Moto wa bɔɔle. Kasi na moeħe emba na banza maphɔɔ mε. **56** Ango wa bεε Abalayama, abaka na nkyisa ya iumunya obokye amowenę mokolo ɻwa nga. Awenę mokolo mε, emba atondaka na nkyisa.» **57** Waaawɔ yo babona, Bayuda bamba wɔ ne bεkye: «Naino tokokye na mambula mako matano, emba wamba wenę Abalayama!» **58** Yesu amba ya babuyisa yokye: «Naewəle nde phεle phεle, naino Abalayama sata botama, Nga Nali.» **59** Boħelε, bamba ya ɔngɔ maħanga phɔ ya imumaa, kasi Yesu amba mibomba, nɔnċo

watokolo yo o Tempelo.

9

Yesu abikye moto owa phɔlo miyo

¹ Waaba Yesu kalekane, amba ya wene moto mɔnɔmɔ owa botama na miyo maphɔlo. ² Baekosi bɛe bamba ya motuna motuna mumu: «Labi, moto oyo aphɔlo miyo phɔ ya masumu me ndee phɔ ya masumu ma baboti bɛe?» ³ Yesu amba buya yokye: «Teli yo naa baboti bɛe. Kasi eli nde phɔ ya obokye bitoma ba Nwaphongo biwene ne onte ye! ⁴ Waata baa moo, tosengyesi ikyela bitoma ba owantoma. Waskome mokolo, moto takokyи ikula kyela etoma. ⁵ Naino ootaba nga o mokyisi, nali moo ɻwa mokyisi.»

⁶ Waawo yo babona, Yesu amba ya towa matee o manyete, aesi ya maphuta na manyete amba ya mainga moto owa phɔlo miyo me o miyo. ⁷ Amba ya wo ne yokye: «Kyε mikunyola o mbondo ya Silowe». Kyelukye iwɔ obokye: Toma. Moto owa phɔlo miyo amba ya kyende, akyc mikunyola, waaya butwa yo, abuto iwene.

⁸ Babubaa ne na babaka bamowene soosoo — phɔ abaka moongyi — bawoko bɛkye: «Teli yo owa baka azasi kaongye?» ⁹ Bana bɛkye: «Eli nde yo!» Bayoko bɛkye: «Iyo phe, eli nde moula ne.» Kasi moto owa phɔlo miyo amba anola yokye: «Eli nde nga.» ¹⁰ Emba bamba wo ne bɛkye: «Ka miyo ma we mambi zibwa ndengye'ye?» ¹¹ Amba buya yokye: «Moto okobangye bɛe Yesu, aphuti manyete, amanzingyi o miyo, amba wo na nga yokye:

“Kyε mikunyola o Silowe.” Bobεlε nga, namba ya kyεnde, namba mikunyola emba namba ya butwa iwεnε.» ¹² Bamba ya wɔ ne bεkye: «Moto me, ali bi?» Amba buya yokye: «Nga siebε.»

Bafalisayi batune moto owa phɔlɔkɔ miyo obikyi

¹³ Bobεlε, baesi ya kyε na moto owaphɔlɔkɔ miyo oka Bafalisayi. ¹⁴ Nzuka mokɔlɔ ɲwaa phutaka Yesu manyεtε na ɲwaa mozibolaka yo miyo, yabaka mokɔlɔ ɲwa Sabata. ¹⁵ Bafalisayi bamba motuna na bεé ndengye'ye eya butwa yo iwεnε. Amba babuyisa yokye: «Anzinga mungyinda o miyo, na mikunyosi, nabuto iwεnε.» ¹⁶ Onte ya Bafalisayi bana bawɔkɔ bεkye: «Moto oyo taakumole Sabata, tali moto wa Nwaphongo.» Kasi bayɔkɔ bawɔkɔ bεkye: «Moto wa masumu akokyi izwa bokonzi pha ikyela bilekyesako bibi ndengye'ye?» Emba bokabananakyε bonyɔsi onte ya bε. ¹⁷ Bobεlε bamba kula tuna moto owa phɔlɔ miyo bεkye: «Ka wε, kowɔ bo phɔ ya oeziposi miyo?» Amba buya yokye: «Ali moimosi.»

¹⁸ Kasi waabia bεé naino sata banga baboti bε, Bayuda tebaikaka eba obokye aphɔlɔkɔ miyo amba butwa iwεnε. ¹⁹ Bamba ya tuna baboti ba ɲwana me motuna mumu: «Moto oyo ali phele ɲwana wa bεé ookowɔ bεé obokye abotama na miyo ma phɔlɔ? Emba uŋwanweye kawεnε ndengye'ye?» ²⁰ Baboti bamba babuyisa bεkye: «Toebe obokye eli nde phele ɲwana wa banga, abotama na miyo ma phɔlɔ. ²¹ Kasi bo buto yo iwεnε uŋwaŋwa eye, banga toloebe. Oomozibosi

miyo nza? Tolomoeße. Omotune, ali phomba, aimole yo mampenza!» ²² Baboti bée s̄awókó bábona ph̄o bailaka Bayuda. Béé baokanaka itókólo moto munso okowó obokye Yesu ali Klisto o ingambi sa makyita. ²³ Yango mēna, baboti bawókó békkye: «Yo nga ali phomba, omotune yo mampenza.»

²⁴ Mbala eya ibale. Bafalisayi bamba kula banga moto owa ph̄olókó miyo, bamba w̄o n̄e békkye: «Ph̄e Nwaphongo ngambo! Banga toebe obokye moto oyo ali moto wa masumu.» ²⁵ Amba babuyisa yokye: «Nga siebe naa ali moto wa masumu. Naebe nde ekpele yéncéyé obokye: Naph̄olókó miyo emba uñwanja eye nabuto iwene.» ²⁶ Bamba w̄o n̄e békkye: «Aekyesi ye? Aezibosi miyo ndengye'ye?» ²⁷ Amba babuyisa yokye: «Nambo eyimola, kasi bée tookye! Ph̄o ya'ye kozingye obokye nakule eyimola mbala esuu? Emba na bée toli nde na phowa ya ibutwa baekosi bée?» ²⁸ Boþelé, Bafalisayi babuto imotola, bamba wo békkye: «Moekosi nwé eli nde we! Banga toli baekosi ba Mose. ²⁹ Banga toebe obokye Nwaphongo awókó na Mose, kasi moto m̄ona, toloeffe mbale euti yo!» ³⁰ Moto m̄e amba babuyisa: «Eye eli lowá la ikamwa, obokye bée toebe mbale euti moto oyo, kasi yo anzibosi miyo! ³¹ Banga toebe obokye Nwaphongo taaokye bato ba masumu. Kasi bo moto ali mosambesi ñwa ph̄elé, kambe kyela na phowa ya Nwaphongo, Nwaphongo kamookye. ³² Naino tolookyi bawó obokye moto azibosi miyo ma moto owa botama na miyo maph̄oló.

³³ Bo moto mε tabakyi moto wa Nwaphongo, takokakyi ikyela na ekpele.» ³⁴ Bamba ya buya bεkye: «Iwε wabotama onte ya masumu, emba kombe ya loteya?» Bamba movaka o nze.

Baaphɔlɔ miyo ma molimo

³⁵ Yesu aesi ya oka obokye bamowiinye. Amba yakye vana nε, amba ya wɔ nε yokye: «Iwε, koanole Nwana wa Moto?» ³⁶ Amba ya buya yokye: «Yo nza, Nkolo, obokye namoanole?» ³⁷ Yesu amba wɔ nε yokye: «Ombo mowεnε. Eli moto okowɔnɔ na wε.» ³⁸ Moto mε yokye: «Naanosi, Nkolo» Emba amba kusama o boo phε.

³⁹ Emba Yesu amba wɔ nε yokye: «Naya o mokyisi phɔ ya iya sambisa, phɔ ya obokye baate baikaka wεnε bawεnε, emba baabaka bawεnε bεsε sakula wεnε.» ⁴⁰ Bafalisayi baabaka nε baokaka maphɔ mε, bambaa wɔ nε bεkye: «Bobo na banga tophɔlɔ miyo mε?» ⁴¹ Yesu amba babuyisa yokye: «Bo wabaka bato baaphɔlɔ miyo, nde tobakyi na masumu. Kasi uηwaŋwa eye kowɔ obokye: “Towεnε”, oli nde bato ba masumu bοθεlε.»

10

Ete ya mɔɔkɔsi wa mampate

¹ «Naewɔlε nde phεlε phεlε obokye, moto owa moba sanyɔlɔ yaa mozibo o lophango la mampate, kasi kabaa mophaa mosuu, yo mɔna ali mwibi na mobomi. ² Kasi okonyɔlɔ yaa mozibo, ali mɔɔkɔsi ηwa mampate. ³ Sinzili amozbbolela mozibo, na mampate maokye ηwεsi

nwε. Mampate mε, kamabange, yoncuya na yoncuya na nkombo ya yango, emba kamatokolo o nze. ⁴ Waamatokolo yo maso, katambule o boo pha mango, emba mamobengye phɔ maebe njwesi nwε. ⁵ Ete maabengye mobutu, kasi mamolota phɔ temaebé njwesi njwa fabutu.»

⁶ Yesu amba bakpela ete mena, kasi tebaika lososos ntina ya mapħċċa maawoko yo.

Yesu, Mabanze molaa wa mampate

⁷ Yesu amba kula wɔ yokye: «Naewole nde phelphel ngakye, nali mozibo njwa mampate. ⁸ Baso baaya o boo pha nga bali baibi na baħomi, kasi mampate temaika baoka. ⁹ Inga, nali mozibo. Bo moto anyosi o nzela ya nga, amobika. Amokyende, amoya amba zwa na ya izaa. ¹⁰ Moibi yo kaye nde phɔ ya iiba, phɔ ya iboma na phɔ ya iċċċa. Nga, naya phɔ ya obokye fato bazwe bomċċa, bambe bozwa na boikye. ¹¹ Nga, nali moċċosi molaa wa mampate: Moċċosi molaa kambya bomċċa phε phɔ ya mampate mε. ¹² Ka moto okokyele etoma nde phɔ ya ipħuti, tali owakolo moċċosi wa mampate, tali na mokolo njwa mampate. Waawene yo ngċċ kyeye, kaikye ika mampate emba yo kalote. Embla ngċċ kaya mabuta kambe na manyangola.

¹³ Phɔ ali moto okokyele etoma nde phɔ ya ipħuti emba mampate temali na ntina phɔ yε. ¹⁴ Nga, nali moċċosi molaa wa mampate, naebe mampate ma nga na mampate ma nga manzebe. ¹⁵ Boo konzebe Tata, na nga naebe Tata. Embla nambya bomċċa pha nga phɔ ya mampate. ¹⁶ Nali

na mampate masuu maate mali ma lophango lolo. Emba na mango mamana, nasengyesi imakamba. Ma mooka ɳwesi ɳwa nga emba ya moba nde bokanda ɓoncɓo ná moɔkosi mɔnɔmɔ. ¹⁷ Tata kanzingye phɔ naambya ɓomcɔpha nga phɔ ya ikula bozwa sima. ¹⁸ Moto taika ɓoncɓo ɓomcɔpha nga, kasi naboaambya nga mampenza. Nali na bokonzi pha iboambya na ná bokonzi pha ikula bokpa: Mena eli mobeko ɳwa zwa nga na Tata.»

¹⁹ Mapħċċa me mamba kula ambya nde ikabana onte ya Bayuda. ²⁰ Baikye onte ya bée sampa wɔ bɛkye: «Ali na ɓolcɓo bobè! Ayeyee! Phɔ ya'ye bée komookye?» ²¹ Kasi baayokɔ bawokɔ bɛkye: «Mena teli mapħċċa ma moto oli na ɓolcɓo bobè, ɓolcɓo bobè akokyi izibola miyo ma moto owa phɔlɔ miyo?»

Bayuda bale Yesu

²² Yaħaka imbele sa sekye. Bakylaka eselokɔ ya iumunya mokolo ɳwa ingolaka bée Tempelo o Yelusalem. ²³ O Tempelo, Yesu abaka kakyc kaye o mozibo ɳwa Salomo. ²⁴ Bayuda baesi ya molungya, sampa wɔ ne bɛkye: «Waa lolɛs ntema o ikolo nɔnɔ mokolo ye? Bo oli Klisto, oloimole polele!» ²⁵ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nambo eyimola kasi bée toanole. Bit-oma biikyele nga na nkombo ya Tata biwɔ phɔ ya nga, ²⁶ kasi bée tonzanole phɔ toli mampate ma nga. ²⁷ Mampate ma nga maokye ɳwesi ɳwa nga, emnba nga namaebe, mambe na mbenga. ²⁸ Emba nga, namaphe ɓomcɔ pha bobele. Ete mawę na mbala, na moto takokyi imabɔlɔlɔ o

mabəkə ma nga. ²⁹ Tata owa mampə alekyi na mwiya, emba na moto tali na makokyi ma iibələlə ekpele o mabəkə ma Tata. ³⁰ Nga na Tata toli moto mənəmə.»

³¹ Bobεlε, Bayuda bamba kula ya ɔngɔ mabanga phɔ ya imumaa. ³² Kasi Yesu amba ya babuyisa yokye: «Naeteye bitoma biikye bilaa bauta oka Tata. Phɔ ya etoma iye ekyembe bɛɛ maa mabanga?» ³³ Bayuda bamba mobuyisa bɛkye: «Banga telolukye iemaa mabanga phɔ ya etoma elaa ekyesi we, kasi phɔ kotole Nwaphongo, na phɔ iwɛ oli nde moto, komibuya we mampenza Nwaphongo.» ³⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: «O buku pha Mɔbəko ɳwa bɛɛ, tebaika koma obokye: “Nga nawɔ ngakye: Bɛɛ oli ba Nwaphongo?” ³⁵ Mɔbəko ɳwabangaka ba Nwaphongo bato baawɔləkye Nwaphongo. Nzuka maphɔɔ maakomama o buku pha Nwaphongo temakokyi imana. ³⁶ Ka owa kaba na owa toma Nwaphongo o mokyisi, bɛɛ kowɔ obokye: “Kotole Nwaphongo”, phɔ nawɔ ngakye nali Nwana wa Nwaphongo. ³⁷ Bo sikyele bitoma ba Tata, bɛɛ sa nzanola! ³⁸ Kasi bo nabikyele, na bo tonzanole, anola nɔnɔ bitoma, phɔ oebe, ombe na eba na bolaa obokye Tata ali onte ya nga nde booli nga onte ya Tata.» ³⁹ Emba, bamba kula luka mbala esuu ya imoakya, kasi amba ya bembetene o mabəkə ma bɛ.

⁴⁰ Yesu amba kula ya butwa o mophia moyɔkɔ ɳwa Yaladene, o elele eyabaka Yoane kabatisa phanza, emba amba ikala omɔ. ⁴¹ Bato baikye bamba ya ooli yo, bamba wɔ bɛkye: «Phelε, Yoane taika kyela na elekyesako yɔnɔyɔ, kasi iso

ya wɔ yo phɔ ya moto oyo ili phelε.» ⁴² Emba omɔ, bato baikye bamba moanola.

11

Iwa sa Lazalo

¹ Yabaka moto mɔnɔmɔ na nkombo Lazalo, abaka na bolɔsi o Betani, mokyisi ɳwa Maliya na ɳwana nyango Malata. ² Eli nde ona Maliya owa ɔlɔlɔkɔ Nkolo malasi na owa mokunyolaka makolo na suwe ye. Yabaka ɳwana nyango Lazalo owabaka na bolɔsi. ³ Mankanasa ma Lazalo maamba lɔngɔlɔ Yesu obokye: «Nkolo, kyeka ookozingye wε ali na bolɔsi.» ⁴ Waaoka Yesu babona, amba wɔ yokye: «Bolɔsi babona teboli pha iwaa, kasi boli phɔ ya iweninya nkyemɔ ya Nwaphongo. Nde na phango, bamokumola ɳwana wa Nwaphongo.»

⁵ Yesu azingaka Malata na ɳwana nyango na Lazalo. ⁶ Kasi waoka yo simo obokye Lazalo ali na bolɔsi, nde phelε, akulaka kyela nkɔlo ibale o elele eyabaka yo. ⁷ Boɓεlε, sima mε, amba ya wɔ na baekosi yokye: «Tokule butwa o Yuda.» ⁸ Baekosi bamba ya wɔ ne ɓekye: «Labi, nde uŋwaŋwa eye Bayuda balukakyi iema mabanga, emba kokule butwa omɔ?» ⁹ Yesu amba buyaa yokye: «Tewali mangonga iko mbuka mabale ma moo? Bo moto katambule wa moo, taabakatane phɔ kawenε moo ɳwa mokyisi. ¹⁰ Kasi bo moto katambule waa mokɔlɔ, amobakatana phɔ moo temoli onte ye.»

¹¹ Waaunva yo iwɔ babona, amba ya wo na ɓεε yokye: «Nwεbi na banga Lazalo alasi, kasi na kyε moumola.» ¹² Baekosi ɓεε bamba ya wɔ

nε bεkye: «Nkolo, bo alasi, amobika.» ¹³ Yesu awɔkɔ babona phɔ ya iwa sa Lazalo, kasi bέε baumunyaka nde obokye kawɔ phɔ ya eyaakolo ebu. ¹⁴ Yesu amba ya bawɔlε polele yokye: «Lazalo awe, ¹⁵ emba nali na nkyisa phɔ siki fa omo, phɔ bέε oanole. Kasi tokyεndε oka yε.» ¹⁶ Emba Toma, okobangye bέε Ipasa, amba ya wɔ na baekosi bayɔkɔ yokye: «Na banga tokyεndε mε, emba tote ne molɔngɔ.»

Yesu mokundosi ɳwa bawee na okophε bomɔɔ

¹⁷ Wakoma yo omo, Yesu akyε zwa obokye Lazalo ambo kyela nkɔlɔ ine o ilita. ¹⁸ Yelusaleme na Betani bali na itakyε sa bakilometεlε phenεphε na baato. ¹⁹ Baikye onte ya Bayuda bayakaka oka Malata na Maliya phɔ ya iya zala na bέε phɔ ya ɳwana nyango na bέε owawaka.

²⁰ Waaoka Malata obokye Yesu kaye, amba ya kye mobenga o nzela, mεnε Maliya aikasi azasi o ingambi. ²¹ Emba Malata amba ya wɔ na Yesu yokye: «Nkolo, bo wabaka wawa, ɳwana mama nde tawa. ²² Kasi na ɳwana ɳwa eye mε, naebe obokye isɔ ya moonga wε oka Nwaphongo, Nwaphongo amoephε yango.» ²³ Yesu amba wɔ ne yokye: «ɳwana nyɔngɔ amokundwa.» ²⁴ Malata amba ya mobuyisa yokye: «Naebe obokye amokundwa imbele saa mokundwa bawe o mokɔlɔ ɳwa suka.» ²⁵ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Nga nali moto okokundole bawee, na okophε bomɔɔ, moto okonzanole, na bo awe amoba nde na bomɔɔ. ²⁶ Emba moto musɔ oli na bomɔɔ kambe na nzanola etawe.

Koanole bomɔ?» ²⁷ Amba mobuyisa yokye: «Εε Nkolo, nga naanosi obokye oli Klisto, Nwana wa Nwaphongo, ookoye o mokyisi.»

Yesu alesi

²⁸ Waaunva yo iwɔ babona, amba ya kye bangwa nwananu nyango Maliya, amba kɔlɔ nε yokye: «Moteye aesi, kaebangye.» ²⁹ Waaoka Maliya babona, aesi ya iŋwa izele, aesi kyendε oli yo. ³⁰ Yesu tataaka nyɔlɔ o mokyisi, kasi ataka ba nde oeplele eya vanaka Malata nε. ³¹ Bayuda babaka na Maliya o ingambi phɔ ya izala nε, waamowenε bée aino izele, atɔkɔsi, bamba ya mobenga, baumunyaka obokye kakye o ilita phɔ ya ikyε lela omɔ. ³² Waakoma Maliya o elele eya baka Yesu, wamowenε yo amba ka o makolo mε, amba wɔ nε yokye: «Nkolo, bo wabaka wawa, nwananu mama nde tawa.» ³³ Waba wenε yo banyingonele, Maliya na Bayuda babaka nε, Yesu aokaka ngɔngɔ boikye na bolɔsi o ndondo yε. ³⁴ Emba amba ya batuna yokye: «Βεε wamokunda wa?» Bamba mobuyisa bεkye: «Nkolo, yaka ya kyekye.» ³⁵ Yesu amba ya lela. ³⁶ Emba Bayuda bεkye: «Kyeka bo wamozing-gaka yo.» ³⁷ Bakyi onte ya bɛɛ bεkye: «Moto owa zibolaka miyo ma moto owa phɔlɔ miyo, taikyi koka ikatela Lazalo iwa.»

Yesu akundosi Lazalo

³⁸ Bobεε Yesu amba kula ya oka ngɔngɔ o motema amba ya kyendε o ilita. Yabaka mobɔngu onte ya mabanga emba ibanga sazibaka muna mobɔngu. ³⁹ Emba Yesu amba ya wɔ yokye: «Manya ibanga sisi.» Malata,

nkanasa ya mowe, amba wɔ nε yokye: «Nkolo, kaye solo, phɔ ambo kyela nkɔlo ine.» ⁴⁰ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Siika wɔ na wε ngakye, bo oanosi, wamowenε nkyεmo ya Nwaphongo?» ⁴¹ Bobele, bamba ya manya ibanga. Yesu amba ya tomba miyo o ikolo, amba wɔ yokye: «Tata, naephε mεlesi phɔ onzokyi. ⁴² Phεle, naebe obokye konzokye nkɔlo isɔ, kasi nawɔ babona phɔ ya moluku moondungye, phɔ baanole obokye iwε wantoma.» ⁴³ Waawɔ yo babona, amba ya aŋwana na fokusi yokye: «Lazalo, tɔkɔlɔ!» ⁴⁴ Emba mowee aesi ya tɔkɔlɔ, makolo na maňkɔ makangyemi na bitato, na boo phe bozingami na etobu. Yesu amba ya wɔ na ñεs yokye: «Omoingole emba omolε kakyeñde!»

Bawangyele Yesu

⁴⁵ Bayuda baikye onte ya baayakaka yakyeka Maliya, na bawenεkyε yaakyelaka Yesu, bamba moanolela. ⁴⁶ Kasi bayɔkɔ onte ya ñε, bamba ya kyε imola Bafalisayi isɔ yakyelaka Yesu. ⁴⁷ Banganga banenε na Bafalisayi bamba ya angyinya ikyita bamba wɔ ñεkye: «Tokyele bo? Moto oyo kakyele bilekyesako biikye. ⁴⁸ Bo tomokyekyi bokyekyi babona, bato basɔ bamoanolela. Baloma bamoya ɔtɔ elele esantu ya banga na mokyisi ñwa banga.»

⁴⁹ Kaifa, mɔnɔmɔ na ñε, owa baka nganga o munenε o mbula mε, amba wɔ na ñεs yokye: «Bɛε toosɔsɔlɔ ⁵⁰ toombe na eba obokye eli bolaa phɔ ya ñεs obokye moto mɔnɔmɔ awe phɔ ya bato, naa obokye mokyisi mobimba mowe.»

51 Taika wɔ babona na ndengye yε, kasi waɓaka yo nganga o munenε, o mbula mε, ambaka imola obokye ya sengyelaka obokye Yesu awe phɔ ya mokyisi. **52** Teli nde phɔ ya mokyisi ɓoɓele, kasi phɔ ya iyangyinya elele yεnεyε bana ba Nwaphongo baanyangwa. **53** Embo nde mokɔlɔ mε, bamba wanga imoboma. **54** Yango mena, Yesu takulaka tambula mi pha onte ya Bayuda. Amba ya kyendε o manyetε mali phεnεphε na obokye, o mokyisi mobangye bέε Efalayime, azalaka omɔ yo na baekosi bέ.

55 Eyenga ya Ilekana ya Bayuda yakomaka phεnεphε. Oboo pha eyenga ya Ilekana, bato baikye bautaka o mangonda bakyεkyε o Yelusalemε phɔ ya imipetola. **56** Balukaka Yesu, emba onte ya Tempelo waabaka bέε, bawɔnɔkɔ bεkye: «Bέε koumunya bo? O esεlεkɔ etaye?» **57** Banganga banenε na Bafalisayi bambyaka mitindo obokye: Moto munɔ wamoeba elele eli yo, asengyesi eyimola phɔ bamoakya.

12

Maliya aɔ̄lɔsi Yesu malasi o makolo

1 Nkɔlɔ motoba o boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aesi ya koma o Betani, waabaka Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawe. **2** Omɔ, bamba ya za nε. Malata abaka kakabe ntoma kasi Lazalo abaka mɔnɔmɔ na babaka nε o mesa. **3** Boɓele, Maliya amba yakpa molangyi njwa malasi njwakyela bέε na nale njwa motiya moikye. Aesi ya maɔlɔlɔ o makolo ma Yesu, amba makunyola na suwe yε, emba ingambi

satondaka na solo ya mana malasi. ⁴ Boþelε, Yudasi Mokyeliyota, mɔnɔmɔ na baekosi bέε, eli nde ona yo owamuungya, yokye: ⁵ «Phɔ ya'ye tebaungye malasi mamana na nkama iyato ya ba denale, phɔ ya ibaphe babola?» ⁶ Awɔkɔ babona, phɔ teli obokye ali na ngongo ya babola, kasi phɔ abaka moibi na obokye, yo mobombi ɳwa baphalanga, abaka kaibe baphalanga babaka bέε bamophisa. ⁷ Emba Yesu amba wɔ yokye: «Omole! Abanza lowɔ lokyesi yo phɔ ya mokɔlɔ ɳwa munkunda bε. ⁸ Babola, oli na bέε nkɔlɔ iso, kasi nga, otooþe na nga phɔ ya boþelε.»

Bawangyele Lazalo

⁹ Emba moluku moikye ɳwa Bayuda baokaka obokye Yesu abaka omɔ, kasi tebaikaka ya nde phɔ ya Yesu yo mampenza, kasi nde phɔ ya ikyeka Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawee. ¹⁰ Tata wamɔ, Banganga banɛne bamba wangya obokye babome na Lazalo mε, ¹¹ phɔ yabaka nde phɔ ye, Bayuda baikye babalotaka babutwakaianola Yesu.

Yesu anyɔsi o Yelusaleme

¹² Bo yana, moluku ɳwa bato ɳwakaka o eselεkɔ, ɳwamba oka obokye Yesu amoya o Yelusaleme. ¹³ Bamba kpa kanga ya mabila bamba tɔkɔlɔ ikyε vana ne. Babaka baanjwane bεkye: «Ozana! Nkolo apambolle okoye na nkombo ye, mokonzi ɳwa Isalayεlε.» ¹⁴ Waazwa Yesu ɳwana wa mpunda, amba zala o ikolo sa yango bo wakomama wango obokye: ¹⁵ Saila ɳwana ɳwasι wa Siyona: Kyeka mokonzi kaye, abaa ikolo sa ɳwana mpunda. ¹⁶ O

Nkyemɔ na ekulusu

20 Bato bayokɔ baatebali Bayuda bakyεkyε o eselekɔ phɔ ya ikumbela. **21** Bamba ya wɔ na Filipe owabaka wa Betesayida ya Galileya emba bamba onga ne bεkye: «Nkolo, toli na phowa ya iwene Yesu.» **22** Filipe amba yakye lowɔlɛ Andele, emba bεɛ basɔ bamba yakye lowɔlɛ Yesu. **23** Yesu amba babuyisa bobo: «Imbele sisengyesi Nwana wa moto izwa ngambo sikokyи. **24** Naewɔlɛ nde phεle phεle, bo mumbuma ɳwa ble moka o manyete te mowee, moikale ɳwango mampenza. Kasi bo mowee, mobote mbuma nzikye. **25** Moto okozingye bomɔɔ phε, aabobungya; kasi moto owamoina bomɔɔ phε onte ya mokyisi mumu, aabobanza nɔnɔ o bomɔɔ pha bohεle. **26** Bo moto kazingye inkyelela, ambengye, emba elele eli nga, na moto wa nga wa etoma amoba omɔ. Bo moto kankyelele, Tata amokumola.»

Yesu aimosi bo wamowa yo

²⁷ «Uŋwaŋwa eye, ndondo ya nga teli bose. Emba namba wɔ̄ bo? Tata, ombikya o imbelé sisi? Kasi naya nde phɔ̄ ya sina imbelé sisi. ²⁸ Tata, phɛ nkombo yawɛ ngambo.» Emba ŋwesi mɔ̄nɔmɔ̄ mouti o ikolo mowɔ̄ obokye: «Naeephɛ ngambo, emba namokula eephɛ ngambo.» ²⁹ Moluku ŋwa bato ŋwabaka wamɔ̄ na baokaka bɛkye eli engyinzi, baayɛkɔ̄ bawɔ̄kɔ̄ bɛkye eli anzelu moto omowɔ̄si. ³⁰ Yesu amba ya buya yokye: «Iŋwesi mamuna temoikyi okana phɔ̄ ya nga, kasi nde phɔ̄ ya bɛ̄e. ³¹ Uŋwaŋwa eye eli isambisa sa mokyisi mumu, uŋwaŋwa eye bamovaka mokonzi ŋwa mokyisi o ibanda. ³² Phɔ̄ ya nga, imbelé sa mobaa nga o ikolo, namobenda bato basɔ̄ oka nga». ³³ Na maloba mamana, aimolaka ndengye eya mowa yo. ³⁴ Moluku ŋwa bato ŋwamba mobuyisa obokye: «Banga Mobeko ŋwaloimola obokye Klistro amobaa boñele. Ndengye'ye wɛ okokyi iwɔ̄ obokye Nwana wa moto amobaa o ikolo? Yo nza, ona Nwana wa moto?» ³⁵ Emba Yesu amba wɔ̄ na bɛ̄e yokye: «Moo motaa baa onte ya bɛ̄e phɔ̄ ya ŋwana imbelé. Tambula imbelé sili bɛ̄e na moo, phɔ̄ ya obokye enzɔmbi yango saeziba. Phɔ̄ ookotambule o enzɔmbi, taebe mbale ekyekye yo. ³⁶ Wata ba bɛ̄e na moo, omoanole phɔ̄ ya ibutwa bana ba moo.»

Bayuda tebaanole Yesu

Waaunva yo ibawɔ̄le babona, Yesu amba ya mana wali bɛ̄e, akye miombwa. ³⁷ Naþo wakyela yo bilekyesako biikye o miyo ma bɛ̄e, tebaika

moanola. ³⁸ Pho maphoo mawoko moimosi Isaya obokye: Nkolo, owanosi yaoka banga nza? Na eboko ya Nkolo yamiteya oka nza? Makokyisame. ³⁹ Nde ona Isaya akula imola ntina ye ete yakokaka bee anola: ⁴⁰ Aphose miyo ma be, ambi nabuya ntema ya bee nkusi, pho bee sawene na miyo ma be, obokye ntema ya bee sa soso, obokye bee sabongola ntema, emba nde na babikye! ⁴¹ Isaya kawo babona pho awene nkyem o yε na obokye awa pho yε. ⁴² Nabo babona, baikye onte ya bakambi, bamoaanolaka. Kasi pho ya Bafalisayi tebamekaka na iwɔ, pho ya iila obokye nde babatokɔsi o ingambi sa makyita: ⁴³ Pho bazingaka nkyem o ekyiute na bato o elele ya nkyem o ikyiute na Nwaphongo.

Pho ya mateya ma Yesu

⁴⁴ Yesu amba ya aŋwana yokye: «Okonzanole, taanole nga, kasi kaanole Owantoma, ⁴⁵ ebe moto ookonvene, kawene na Owantoma me. ⁴⁶ Inga, moo, naesi o mokyisi pho moto munso okonzanole abe saba o enzombi. ⁴⁷ Bo moto aokyi maphoo ma nga, tambe mabanza, teli nga okomosambisa: Pho sikyi ya sambisa mokyisi, kasi naesi nde iya bikya mokyisi. ⁴⁸ Moto okonde na otoanole maloba ma nga ali na mosambise: Iloba siiwɔ nga, samosambisa o mokɔlo ɲwa suka. ⁴⁹ Sikyi wɔ pho ya nga mampenza, kasi Tata owantoma anteya isengyesi nga iwɔ na iimola. ⁵⁰ Emba naebe obokye motindo nwɛ eli boomo pha bofel: Ikyi wɔ nga, naiwɔ nde bowanvɔle Tata.»

13

Yesu akunyosi makolo ma baekosi bε

¹ O boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aebaka obokye imbele se saimana o mokyisi mumu oikyendε oka Ango sikokyи, yo owazingaka bato bέε bali o mokyisi, abazingaka tee nɔnɔ o suka. ² Emba waabা bέε baze, Zabulu amba nyɔsa maumunya mabe o ndondo ya Yudasi Mokyeliyota, obokye amungya, ³ Yesu aebaka obokye Ango aphe mbolo iso o maɓəkə mε, phɔ auta na Nwaphongo emba amobutwa oka Nwaphongo, ⁴ Aesi ya mana o mesa, amanye bitobu, akpe etato yɔnɔyɔ, amba mikanga o mobimbi. ⁵ Boɓεlε, amba yaangola maa o beseni, atati ikunyola makolo ma baekosi, kambe manya maa na etato eyamikanga yo o mobimbi.

⁶ Wakoma yo oka Simo Petelo, Petelo amba wɔ nε yokye: «Nkolo, iwε konkunyole makolo?» ⁷ Yesu amba mobuyisa yokye: «Ikyikyele nga, tokokyи ieba uŋwaŋwa eye, kasi wamoisɔsɔlɔ sima.» ⁸ Petelo amba wɔ nε yokye: «Inkunyola makolo! Tewakokyи ikyelama!» Yesu amba mobuyisa yokye: «Bo siekunyosi, tokokyи iba na nga elele yɔnɔ.» ⁹ Emba Simo Petelo amba ya wɔ nε yokye: «Nkolo, sankunyola nde makolo na makolo, kasi na maɓəkə na moto!» ¹⁰ Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Moto ouumbo ɔkɔ, ali munso pεtɔɔ, tasengyesi ikula mikunyola, bote ebee nde malolo phe. Ka bέε, bέε oli pεtɔɔ, kasi bέε basɔ phe.» ¹¹ Phɔ aebaka moto owamoungya, yango mεna amba wɔ yokye: «Bεε basɔ toli pεtɔɔ.»

¹² Waaunva yo ibakunyola makolo, aesi ya kpa bitobu ße, akuli ya nkye zala o mesa amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ ososcsisi lowɔɔ lookyesi nga phɔ ya bɛɛ? ¹³ Bɛɛ kombangye “Moteye na Nkolo”, kowɔ phelɛ, phɔ nali ñomɔ. ¹⁴ Emba bo nga, Nkolo na Moteye, naekunyosi makolo, na bɛɛ osengyesi ikunyolana makolo. ¹⁵ Phɔ naephɛ ndakisa obokye, ikyesi nga na bɛɛ, na bɛɛ oikyele mɛ. ¹⁶ Naewɔlɛ nde phelɛ phelɛ obokye, moombo taalekye nkolo wɛ, na toma talekye moto oo motomi. ¹⁷ Bo koebe maphɔɔ mamana, wamoba na nkyisa bo waamakyelela. ¹⁸ Siwɔ phɔ ya bɛɛ basɔ, naeße baacɔlɔ nga. Kasi phɔ ba wɔ buku pha Nwaphongo obokye: Okoze na nga ipa molɔngɔ, abuto mbomi ya nga. ¹⁹ Naewɔlɛ uŋwaŋwa eye, o boo pha lowɔ mɛ iya. Phɔ, waamoya lango, oanole oboke “nga nali booli nga”. ²⁰ Naewɔlɛ nde phelɛ phelɛ obokye: Owamoyamba moto otomi nga, kayambe nga mampenza, ka okonzambe kayambe na moto owantoma.»

Yudasi aungye Yesu

²¹ Waaunva yo iwɔ babona, Yesu amba oka ngɔngɔ o motema, amba wɔ yokye: «Naewɔlɛ nde phelɛ phelɛ, mɔnɔmɔ onte ya bɛɛ amunzungya.» ²² Baekosi bamba kyekana, bamba mituna ßekye, kanewɔ na nza? ²³ Mɔnɔmɔ na baekosi ße, owabaka Yesu kalɔbɔ zinga, azalaka phɛnephɛ na Yesu. ²⁴ Simo Petelo amba munyatela miyo yokye: «Omotune, kaanewɔ na nza.» ²⁵ Moekosi amba ya mibanza o ntolo ya Yesu, amba motuna yokye: «Nkolo, eni ba

nza?» ²⁶ Yesu amba mobuyisa yokye: «Eli owamophe nga ete ya ipa eya munyinya nga o subu.» Waaunva yo iwɔ babona, Yesu amba yakpa ete ya ipa eya nyinyaka yo o subu, amba ya ephε Yudasi Mokyeliyota, ɳwana wa Simo. ²⁷ Emba nde o sina imbele saamophe yo ena ete ya ipa, Molemba aesi ya nyɔlele ɻudasi. Bobele Yesu amba wɔ ne yokye: «Loozingye wε ikyela, olokyele izele.» ²⁸ Na mɔnɔmɔ na bɛɛ basɔ babaka o mesa taikaka sɔsɔlɔ phɔ ya'ye awɔkɔ babona. ²⁹ Bo wabaka Yudasi mobombi ɳwa baphalanga, baayɔkɔ baumunyaka obokye Yesu awɔkɔ ne phɔ ya iyomba ya sengyelaka phɔ ya eselekɔ, naa phɔ ya iphε babola ɳwana ekpele. ³⁰ Ka Yudasi, wakpa yo ete ya ipa, amba ya tɔkɔlɔ. Yabaka enzɔmbi.

Mobeko ɳwa sika

³¹ Waatɔkɔlɔ Yudasi, Yesu amba wɔ yokye: «Uŋwaŋwa eye, ɳwana wa moto ambo zwa ngambo, na ɳwaphongo azwe ngambo phɔ ye. ³² [Bo ɳwaphongo azwe ngambo phɔ ye], ɳwaphongo amophe ne ngambo bo eeli ne. Emba sakɔkɔ amophe ngambo. ³³ Bana ba nga, sikuli ba na bɛɛ elinga. Wamunduka, emba nde bo wawɔ nga na Bayuda obokye: “Bi kye nga, bɛɛ otokome omo”, naewɔlɛ na bɛɛ uŋwaŋwa eye.

³⁴ Naephε mobeko ɳwa sika: Zingana bɛɛ na bɛɛ. Bo waezinga nga, na bɛɛ ozingane bɛɛ na bɛɛ. ³⁵ Boozinga bɛɛ na bɛɛ, na bomɔ, bato basɔ bamoeba obokye bɛɛ oli baekosi ba nga.»

Yesu aimosi obokye Petelo aamoangana

³⁶ Simo Petelo amba ya wɔ nε yokye: «Nkolo, kokyε bi?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Bi kye nga, tokokyи imbenga uηwaηwa eye, kasi wa-mumbenga sima.» ³⁷ Petelo amba wɔ nε yokye: «Nkolo, phɔ ya'ye sikokyи iyebenga uηwaηwa eye? Namoambya bomoč pha nga phɔ ya wε!» ³⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Wamoambya bomoč pha wε phɔ ya nga? Naewole nde phelē phelē ngakye: Wamunzangana mbala iyato soo sabotōngokye.»

14

Yesu ali nzela ekyekambe oka Tata

¹ «Mandondo ma bɛε satungyisama, anola Nwaphongo, onzanole na nga. ² O ingambi sa Tata, bilele ba ibaa bili biikye, bo teebakyi bomoč, nde naewolekyi obokye nakyende ebɔngiyisela elele eya moba bɛε? ³ Emba wamokyende ebɔngiyisela nga elele, na mokula yaekpa, phɔ elele eli nga na bɛε oße omɔ me. ⁴ Na bi kye nga, bɛε koebe nzela.» ⁵ Toma amba ya wɔ nε yokye: «Nkolo, toloebi bi kye wε, tombaeba ena nzela ndengye eye?» ⁶ Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Nga nali nzela, na phelē, na bomoč. Moto takokyи ikyende oka Tata, bo taleka oka nga. ⁷ Bo onzebakyi, na Tata nde omoebakyi. Tata uηwaηwa eye omoebi, emba omoweni.» ⁸ Filipe amba ya wɔ nε yokye: «Nkolo, oloteya Tata, mεna oka banga wakokyи.» ⁹ Yesu amba ya wɔ nε yokye: «Nali na bɛε wawa elinga, emba wε Filipe toonzebe! Moto oo nveni awen'i Tata. Phɔ ya'ye kowɔ wεkye: "Oloteya Tata?" ¹⁰ Toanole obokye

nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga? Maphɔɔ maewɔle nga, si mawɔ na ndengye ya nga mampenza! Kasi eli nde Tata ooli onte ya nga, okokyele bitoma bɛɛ. ¹¹ Onzanole, nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga. Bo toone anola maphɔɔ ma nga, anola nɔnɔ phɔ ya bitoma bibi. ¹² Naewɔle nde phɛle phɛle, moto okonzanole amokyela ne bitoma bikyele nga, amokyela na bitoma bilekyi bonene, phɔ nga nakyende oka Tata. ¹³ Iso yamoonga bɛɛ na nkombo ya nga, namoikyela, phɔ obokye Tata azwe ngambo onte ya Nwana. ¹⁴ Boonzongyi ekpele na nkombo ya nga, namoekyela.»

Mbunu ya itoma Bolɔbɔ

¹⁵ «Bo konzingye, wamokumola mibeko ma nga. ¹⁶ Nga namoonga na Tata, amoetomela Moambelesi mosuu owa moba na bɛɛ phɔ ya bofele. ¹⁷ Eli yo Bolɔbɔ owa phɛle, iyo ootokokyi mokyisi iwene na iebla. Beε, bɛɛ komoebe, phɔ ali phɛnephɛ na bɛɛ na onte ya bɛɛ.

¹⁸ Esieyikye biika, namokula ebutolela. ¹⁹ Eikasi nde nwana bokyi bobo, mokyisi ete mokule nvene. Kasi bɛɛ, konvene phɔ nali na bomɔɔ emba bɛɛ wamoba na bomɔɔ. ²⁰ Mokɔlo me, wamoeba obokye nga nali onte ya Tata, bɛɛ onte ya nga na nga onte ya bɛɛ. ²¹ Moto oli na mibeko ma nga emba kamikumole, yo mɔna kanzingye. Kasi ookonzingye, Tata amozinga, na nga naamozinga namba na miwɛninya ne.» ²² Yudasi, kasi Yudasi Mokyeliyota phe, amba wɔ ne yokye: «Nkolo, ndengye'ye waamiwɛninya na banga, kasi na mokyisi

phe?» ²³ Yesu amba mobuyisa yokye: «Bo moto kanzingye, amokumola maphɔɔ ma nga, emba Tata aamozinga. Tomokyε, tomobuya elele ya banga ya izala oka yε. ²⁴ Moto ootonzinge, taakumole maphɔɔ ma nga, nzuka maphɔɔ maokye bɛɛ, temali ma nga kasi ma Tata owantomaka. ²⁵ Naewɔlεkyε maphɔɔ mamana wataaka ba nga na bɛɛ. ²⁶ Moambelesi, Bolɔbɔ pha moetomela Tata na nkombo ya nga, amoteya maphɔɔ masɔ, amoekundolela isɔ yaa ewɔlεkyε nga. ²⁷ Naeyikyele bose, naephε bose pha nga. Siephε phango bokoephε bato ba mokyisi. Mandondo ma bɛɛ mañee satungisama naa ibaa na boilakye. ²⁸ Waoka obokye nawɔkɔ na bɛɛ ngakye: "Nakyεndε, namokula ebutolela." Bokonzingye, wamosepela na obokye nakye oka Tata, phɔ Tata andekyi. ²⁹ Emba uŋwaŋwa eye, nawɔ na bɛɛ oboø pha maphɔɔ mamana ikyelama phɔ wamokyelama mango, bɛɛ oanole. ³⁰ Tata uŋwaŋwa eye, esikule wɔnɔ na bɛɛ, phɔ mokonzi ɻwa mokyisi mumu kaye. Nde phεlε tali na bokonzi o ikolo sa nga. ³¹ Kasi phɔ ya obokye mokyisi moebe obokye nazinge Tata na obokye nakyele isɔ boko zingye yo. Tεmε, tomane wawa!»

15

Yesu ali ɻwete ɻwa vinyɔ ɻwa phεlε phεlε

¹ «Nga nali ɻwete ɻwa vinyɔ ɻwa phεlε phεlε emba Tata ali nkolo ya inzabi. ² Bitakyi bisɔ bili onte yanga, bite bibote mbuma, aabimanya, emba bitakte bisɔ bibote mbuma, aabibɔngya,

phɔ obokye bikule bota mbuma nzikye. ³ Bèε waunva bɔ̄ngɔ phɔ ya iloba saewɔlε nga. ⁴ Ba na nga booli nga na bèε! Nde bomɔ booli etakyi, teekokyи ibota mbuma yango mampenzaa boteebe yɔ̄nɔyɔ onte ya ɔ̄wete. Nde bomɔ na bèε tokokyи ibota mbuma, fotofee na nga elele cyɔ̄nɔyɔ.

⁵ Nga, nali ɔ̄wete ɔ̄wa vinyɔ, bèε oli bitakyi: Moto okofe na nga na owa oli nga onte yε, yo mona amobota mbuma nzikye, phɔ tokokyи ikyela ekpele bo nga sibε na bèε. ⁶ Bo moto tabe na nga elele yɔ̄nɔyɔ, bamovaka o nze ya etakyi, amuunga, emba babiɔ̄ngɔ, babivaka o ɔ̄wenya emba biamolola. ⁷ Bo obe na nga, na maloba ma nga bo mali na bèε, wamoonga izingyi bèε, wamoizwa. ⁸ Lowɔ lophε Tata ngambo, eli obokye bèε obote mbuma nzikye na obokye obutwe baekosi ba nga. ⁹ Bo wanzinga Tata, na nga naezingye mε, ikala na lozingo na nga. ¹⁰ Bo kokumole mibeko ma nga, oli na lozingo na nga, ya bookokumole nga mibeko ma Tata, naikale o lozingo le.

¹¹ Naewɔsi babona phɔ nkyisa ya nga ibe na bèε na obokye nkyisa ya bèε iibe nzikye. ¹² Eye eli mobeko ɔ̄wa nga: Zingana bèε na bèε bo wa ezinga nga. ¹³ Tewali moto na lozingo loikye ya moto okoambya bomɔɔ phe phɔ ya bεbi nε. ¹⁴ Bo kokyele ikyietome nga, bèε oli bεbi na nga. ¹⁵ Esikule ebanga baombo, phɔ moombo taebe ikyikyele nkolo wε. Kasi bèε, naebangye bεbi, phɔ isɔ yaaoka nga oka Tata, naeyimola yango. ¹⁶ Teli bèε bato baanzɔlɔ, eli nde nga moto owa

eçlo na owa ephē etoma pho okyendé, obokye obote mbuma na obokye mbuma me ikoko. Pho ya obokye ya moonga bëe oka Tata na nkombo ya nga, amoephē yango. ¹⁷ Lowo loeyongye nga, eli obokye ozingane bëe na bëe.»

Loino la mokyisi

¹⁸ «Bo mokyisi moyini, eba obokye nga njwanzina phanza. ¹⁹ Bo obakyi ba mokyisi, mokyisi nde moezingyi. Kasi bëe toli ba mokyisi: Kasi eli nga oemanye o mokyisi yango mena mokyisi moyine. ²⁰ Umunya maphoɔ mawakó nga na bëe obokye: "Moombo talekye nkolo wé", bo wanyokolo ñe, ñamoenyokolo na bëe me. Bo bakumola maphoɔ ma nga, maphoɔ ma bëe ñamakumola me. ²¹ Kasi ñamoekyela iso miina pho ya nkombo ya nga, pho tebaebe owantoma. ²² Bo sikaka ya, na bo sikaka ñawolé, nde tebaebe na isumu, kasi uñwañwa eye, tebakokyí angana isumu sa ñe. ²³ Moto ookonzine, kaine na Tata me. ²⁴ Bo sikelaka bilekyesako bate baika kyela na moto mosuu onte ya ñe, nde tebaebe na isumu. Kasi uñwañwa eye oobiwéni bëe bali nde iloina, ebe nga ebe Tata. ²⁵ Kasi eli pho ya obokye ekokyisame maphoɔ maakomama o Mofeko ñwa bëe obokye: "Banzina sa eleko."

²⁶ Waamoya Moambelesi owamoetomela nga uta oka Tata, Bolobó pha phele boute na Tata, yo mampenza amoya wo pho ya nga. ²⁷ Na bëe, oli manzoka ma nga, pho tata o etatele oli na nga.»

16

¹ «Naewɔsi maphɔɔ masɔ mamana phɔ ya obokye obe sakaa o bimekyi. ² Bamoewiinya o mangambi ma makyita ma Bayuda. Nzuka imbele siye, moto owa moeboma, amoumunya obokye kambya ikabo oka Nwaphongo. ³ Bamokyela babona phɔ tebaika eba ebee Tata, ebee nga. ⁴ Kasi naewɔle babona phɔ ya obokye, wamokoka imbele sa ðε, ðεe oebe obokye naewɔlekye lango.»

Etoma ya Bolɔgbɔ

«Sika ewɔle lango uta oetatele phɔ nabaka na ðε. ⁵ Kasi uŋwanja eye nakyende oka owantoma, emba na mɔnɔmɔ onte ya ðε san-tuna obokye: “Kokyε bi?” ⁶ Kasi phɔ naewɔsi lango, mandondo ma ðε mabuto na ngɔngɔ. ⁷ Nzuka, naewɔsi nde phele obokye: Eli bola obokye nga nakyende, phɔ, bo nga sikuε, moto ookokyi iya eyambelela etaye. Kasi bo na kye, namoetomela yo. ⁸ Emba waamoya yo, amoya phe fato ba mokyisi sɔɔ phɔ ya maphɔɔ maakyekyi masumu, bosembo, na isambisa sa Nwaphongo. ⁹ Phɔ ya masumu, tebaanzanole. ¹⁰ Phɔ ya bosembo, nakyende oka Tata, otokule nvene. ¹¹ Phɔ ya isambisa, mokonzi wa mokyisi mumu bamosambisaka. ¹² Nakuli ba na maphɔɔ maikye ma iewɔle, kasi bo naewɔsi mango uŋwanja eye, mamoeleka na bokusi. ¹³ Waamoya Bolɔgbɔ bowɔ maphɔɔ ma phele, amoeteya maphɔɔ casɔ ma phele. Etawɔ maphɔɔ maaute ne mampenza. Amowɔkɔ maphɔɔ maokye yo, amo eimolaka na maphɔɔ

mamoya. ¹⁴ Amoweninya nkyem̄ ya nga oka bato ph̄o amokpaka maph̄c̄ maaute na nga, emba amoeimolaka mango. ¹⁵ Maph̄c̄ cass̄ mali na Tata, mali na nga. Yango mena, naw̄o ngakye: Béleb̄a amokpaka maph̄c̄ maaute na nga, emba amoeimolaka mango.»

Ngɔngɔ ya mobutwa nkyisa

¹⁶ Nwana bokyi bobo, b̄èe otokule nv̄en̄e, emba nde ɻwana bokyi bobo wamokula nv̄en̄e. ¹⁷ Bobele, baekosi b̄èe baayɛk̄ bamitunaka, b̄ekye: «Maph̄c̄ mama malukye iw̄o bo? Nwana bokyi bobo, b̄èe otokule nv̄en̄e, emba nde ɻwana bokyi bobo wamokula nv̄en̄e. Ebe na obokye: “Nakyend̄ oka Tata?”» ¹⁸ Maph̄c̄ maw̄o yo, yokye: Nwana bokyi bobo, malukye iw̄o bo? Banga tolomaef̄e. ¹⁹ Yesu aeb̄aka obokye balukye imotuna, amba ya batuna, yokye: «B̄èe komitune ph̄o ya maph̄c̄ maew̄osi nga obokye: Nwana bokyi bobo, b̄èe otokule nv̄en̄e, emba nde ɻwana bokyi bobo wamokula nv̄en̄e? ²⁰ Naew̄ol̄ nde ph̄el̄e: B̄èe wamolela, wamba na miima, kasi bato ba mokyisi bamoba na nkyisa. Wamoba na ngɔngɔ, ngɔngɔ me yamobutwa nkyisa. ²¹ Yamoba ndokolo ɻwan̄wasi kalukye ibota. Waasweya yo, kabé na ngɔngɔ ph̄o kaebe obokye akomi imbele sa bol̄osi. Kasi bo aboti, taakule eba bol̄osi bos̄o baabona ph̄o abuto na nkyisa obokye at̄ok̄osi moto o mokyisi. ²² Nde bom̄o, uŋwan̄wa eye na b̄èe, obuto na ngɔngɔ. Kasi namokula ya wen̄en̄e na b̄èe, emba mandondo ma b̄èe mamobutwa na nkyisa. Moto n̄on̄o m̄on̄o etakokye imanya

nkyisa ya bɛɛ. ²³ Muna mokɔlɔ mɛ, otokule ntuna na maphɔɔ. Naewɔlɛ nde phɛlɛ: Tata, amoephɛ isɛ yamoonga bɛɛ na nkombo ya nga. ²⁴ Nɔnɔ uŋwanja eye, naino toongyi ekpele yɔnɔyɔ na nkombo ya nga. Oonga, wamozwa, emba nkyisa ya bɛɛ yaamba lɔbɔ.»

Yesu ali kamba owanyete bɔbe pha mokyisi

²⁵ Naewɔsi maphɔɔ mamana na bite. Imbele siiye, esikule ewɔlɛ na bite, kasi namoewɔlɛ saasa maphɔɔ makyekyi Tata. ²⁶ Muna mokɔlɔ mɛ, wamoonga Tata maphɔɔ masengyesi na bɛɛ na nkombo ya nga, teli obokye namonga ne phɔ ya bɛɛ. Wamoonga ne bɛɛ mampenza na nɔkɔ ya bɛɛ, ²⁷ phɔ Tata, yo mampenza kaezingye. Kaezingye phɔ bɛɛ konzingye, koanole na obokye nauta na Nwaphongo. ²⁸ Nauta na Tata, naya o mokyisi. Uŋwanja eye, naikye mokyisi, nabutwe oka Tata. ²⁹ Baekosi bɛ, bɛkye: «Owɔni, uŋwanja eye kowɔ saasa, tokuli wɔ na bite. ³⁰ Nde uŋwanja eye, banga toebe obokye koebe maphɔɔ masɔ. Tosengyesi obokye fato bakule etuna mituna. Yango mɛna, toanole obokye wauta na Nwaphongo.» ³¹ Yesu amba babuyisa yokye: «Uŋwanja eye, bɛɛ kombe yaanola? ³² Kyeka, imbele mɛ siye, simbo koka, bɛɛ basɔ wamunyangwa, moto na moto amobutwa oka ye, wamoika nzika nga mampenza. Kasi sili nga mampenza phɔ Tata ali na nga elele yɔnɔyɔ. ³³ Naewɔsi maphɔɔ mamana phɔ bɛɛ bali na nga elele yɔnɔyɔ obei na motema mpiyɔ. Wamunyɔkɔmɔ o mokyisi. Kasi

oitalaka, phɔ inga natɔkɔlɔ kamba owanyetɛ bɔbe pha mokyisi!»

17

Yesu kabɔndele phɔ ya baeksi ðε

¹ Boñele, waawɔkɔ yo bañona, Yesu atom-baka miyo o ikolo, yokye: «Tata, imbele me simbi ya koka. Weninya obokye nga, Nwana wa wε, nali na nkyemɔ phɔ ya obokye na nga naweninya nkyemɔ ya wε. ² Na phɔ ya obokye, na bokonzi phaamophε wε o ikolo sa bato basɔ, ambya bɔmɔɔ pha boñele oka bato basɔ baamophε wε. ³ Nzuka bɔmɔɔ pha boñele boli obokye baeyebe, nde wε mampenza owaakolo Nwaphongo, na Yesu Klisto owa toma wε. ⁴ Naweninye nkyemɔ ya wε o munse mumu. Naumboo etoma eyampεkyε wε obokye naekyele. ⁵ Emba unjwanja eye, Tata, ompε nkyemɔ phεnεrphε na wε, nkyemɔ yaabaka na nga waabaka nga phεnεrphε na wε o boo pha obokye mokyisi mokyelame.»

⁶ «Naweninye nkombo ya wε oka bato baamanya wε o mokyisi phɔ ya iiba mrε. Bañaka ba wε, wabampε emba bambi kumola iloba sawε. ⁷ Unjwanja eye baebe obokye iso yaampε wε kyiute na wε. ⁸ Obokye maloba maabawɔlε nga eli nde maloba maanvɔlε wε. Bamaanola, baeba nde phεlε obokye naute na wε, emba bamba anola obokye wε wantoma.»

⁹ «Naongye na Nwaphongo phɔ ya ðε, sionga na Nwaphongo phɔ ya mokyisi, kasi phɔ ya bawa bamprε wε, phɔ bali ba wε. ¹⁰ Emba iso

ili ya nga ili ya wε, nde boli isɔ yaka ya wε, ili ya nga, emba nazwe nkyemɔ ya nga phɔ ya bε. ¹¹ Tata lɔlɔ, sikuli ba wa mokyisi mumu, bέε baikale o mokyisi, kasi nga nakyε oka ya wε. Tata mosantu, obabanza na nkombo ya wε eyampe wε, phɔ babe moto mɔnɔmɔ boli nga na wε moto mɔnɔmɔ. ¹² Waabaka nga na bέε elele yɔnɔyɔ, nababanzaka na nkombo ya wε eyampe wε. Nababanza emba na monɔmɔ onte ya bέε taikyi bunga, botebe nde ηwana owabaka obokye amobunga, phɔ ya obokye makomi makokyisame. ¹³ Uηwanjwa eye, naye oka ya wε emba nawɔ maphɔɔ mama o mokyisi phɔ ya obokye bazwe na mango nkyisa nzikye. ¹⁴ Nabaphε iloba sa wε, emba mokyisi mobaini, phɔ tebali ba mokyisi nde bootoli nga wa mokyisi. ¹⁵ Siongye na wε obokye obamanya o mokyisi, kasi obokye obabanza bέε sa kaa o maɓɔkɔ ma Molemba. ¹⁶ Bέε tebali ba mokyisi nde bootoli nga wa mokyisi. ¹⁷ Kyela obokye bamiambya muwosi oka ya wε na nzela ya maphɔɔ ma phεlε, iloba sa wε sili nde phεlε. ¹⁸ Bo wantoma wε o mokyisi, na nga nabantome o mokyisi. ¹⁹ Phɔ ya bε, namiambya nga mampenza, phɔ ya obokye na bέε bamiambya na nzela ya maphɔɔ ma phεlε.»

²⁰ «Siongye na Nwaphongo nde phɔ ya bέε na bε, nabondεlε na phɔ ya baawa, phɔ ya iloba sa bε, bamunzanola: ²¹ Obokye basɔ babe moto mɔnɔmɔ ndengye eli we Tata, oli onte ya nga emba nga onte ya wε. Babe na bέε onte ya banga mε phɔ ya obokye mokyisi moanole obokye wε

wantoma. ²² Emba nga nabaphε nkyεmɔ eyampε wε, phɔ bafε moto mɔnɔmɔ boli banga moto mɔnɔmɔ, ²³ inga onte ya bέε booli wε onte ya nga, phɔ ya obokye bakome o sakolo isanga, na babona mokyisi ɳwamoeba obokye eli wε owantoma na obokye wabazinga bo wanzinga wε.»

²⁴ «Tata, nazinge obokye elele eli nga, basɔ baampe wε bafε na bέε wamɔ mε. Emba na bέε bawenε nkyεmɔ yaampε wε, phɔ wanzinga o boo pha ikyelama sa mokyisi. ²⁵ Tata owa bosembo, mεna mokyisi temoeyebe, nga naeyebe, emba fato bafε baebi obokye wε wantoma. ²⁶ Nabaimola nkombo ya wε, namba kula na baimola yango, phɔ ya obokye lozingo laanzinga na wε lobe na mi bε, emba nga onte ya bε.»

18

Iyakyema sa Yesu

¹ Waawɔ Yesu babona, amba yakyendε yo na baekosi bέε o mokukulu moyɔkɔ ɳwa moluka ɳwa Sεdrɔ. Aesi ya nyɔlɔ na bέε o ibala sɔnɔsɔ sa ndemo. ² Yudasi, owaamoungya, aebaka nε elele mε, phɔ Yesu na baekosi babaka baya angana wamɔ. ³ Yudasi aesi ya kpa batuluku ba Baloma na bakyεngyesi ba Tempelo, baatomaka bakambi ba banganga na Bafalisayi. Akyε na bέε o elele mε. Baphilaka mphata, na bayanzi, na bakɔlukɔlu. ⁴ Ka Yesu aebaka isɔ yaamoyelela. Aesi ya susinya oli bε, abatuni, yokye: «Bεε kolukye nza?» ⁵ Bεkye: «Banga,

tolukye Yesu, moto wa Nazalēte». Yesu, yokye: «Nga oyo». Yudasi owamungya atemekye na bēe wamo. ⁶ Waawo Yesu na bēe, yokye: «Nga oyo», babuto na munsimā, bakaa o se. ⁷ Yesu akuli batuna, yokye: «Bēe kolukye nza?» Békye: «Tolukye Yesu, moto wa Nazalēte». ⁸ Yesu, yokye: «Nambo ewōle obokye Nga oyo. Ka, bo eli nga okolukye bēe, ole bato bayōkō baba, bakyēnde bose.» ⁹ Yesu awō bābona phō lowō, loowōkyi yo na Ango lolo lokokyē: «Sibungye nōnō moto mōnōmō mi bāampre we.» ¹⁰ Simo Petelo abaka na mumphata. Aesi ya mokaa, aengyi moombo wa nganga o munene itoo saa boloo. Nkombo ya moombo me, Markus. ¹¹ Kasi Yesu amba wō na Petelo, yokye: «Buya muphata ḥwa we o kokolo. Iwē, kobuya obokye esiwēne bolōsi boompre Tata bōbō?»

Bakye na Yesu oka Ana

¹² Bobēle, batuluku na mokonzi ḥwa bēe, na bakyēngyēsi ba Bayuda baesi yaakya Yesu, bamobakyi maphanga. ¹³ Bakye ne phanza oka Ana. Ana alongyaka ḥwana we wa ḥwaŋwasi na Kayafa. Kayafa abaka nganga munene mi mbula me mena. ¹⁴ Nzuka eli Kayafa owawōkō na Bayuda lowōcō lolo: «Eli bolaa obokye moto mōnōmō awe phō ya banga bato.»

Petelo aanga Yesu

¹⁵ Simo Petelo na moekosi mosuu bakyēkyē mibenga Yesu. Moekosi omosuu mōna, aebanaka na nganga munene. Yango mena, amba ya nyēlō molōngō mōnōmō na baanyōlōkō

na Yesu, o ibala oka nganga munenē. **16** Petelo aikalaka o ibanda, phēnephē na mozibo. Moekosi owaebanaka na nganga munenē, aesi ya tōkōlō, awōo na ḥwānjwasi owabaka kakyengyelē mozibo. Bobelē, moekosi mē aesi ya nyōsa Petelo. **17** Nwanjwasi mē amba ya wō na Petelo, yokye: «Na wē, toli moekosi wa moto mōna?» Petelo, yokye: «Phe, sili moekosi nwē». **18** Baombo na bakyengyesi bakyelaka ḥwenya obokye baċċo phō mpiyu yakyelaka. Petelo nē ayakaka ya tēmē na bē, kaċċo ḥwenya.

Yesu o boo pha nganga munenē

19 Bobelē, nganga munenē aesi ya tuna Yesu phō ya baekosi bēe na phō ya mateya maateyaka yo. **20** Yesu, yokye: «Nawōkō o pha, phō ya moto munso. Nateyaka o mangambi ma makyita, na o Tempelo, elele ekyeangane Bayuda basō. Sikaka wō mi ibombo. **21** Phō ya'ye kontune? Tuna baanzokaka, baeimole mapħōċ ġaabawōlekye nga. Baebe yaawōkō nga na bħolaa.» **22** Wabuya Yesu bħabona, mōnōmō na bakyengyesi, owabaka phēnephē nē, aesi ya mowanda engyete, yokye: «Mena bo kobuyisa wē nganga o munenē?» **23** Yesu, yokye: «Bo nawō na bobe, onzimole, ka bo na wō na bola, iwe konvande phō ya'ye?» **24** Bobelē, Ana amba ya motoma, nde na mana maphangha oka Kayafa, nganga munenē.

Petelo akuli angana Yesu

25 Simo Petelo ataka ba atemi, kaċċo ḥwenya. Baesi ya motuna, bēkye: «Na wē, toli moekosi wa moto mē?» Petelo aanga, yokye: «Phe, sili

moekosi wε?» ²⁶ Mɔnɔmɔ na baombo ba nganga o munεnε, owabaka ɳwana nyango na moto owaengyεkyε Petelo itoo, amba wɔ nε, yokye: «Siikaka ewεnε na wε na nεe o ibala?» ²⁷ Petelo akuli angana. Sa kɔkɔ, soo yamba ya tɔngɔ.

Yesu o boo pha Moangyesi Pilata

²⁸ Na munkukutu, baesi ya mana na Yesu oka Kayafa. Bakye ne oka Pilata. Kasi bakambi ba Bayuda tebaikaka nyɔlɔ o ingambi sε, obokye bεs saɔtɔ ekyila ya bεs phɔ baze eyenga ya Ilekana. ²⁹ Yango mεna, Pilata akyεkyε batuna o ibanda, yokye: «Lowɔ iye loosongyele bεs moto oyo?» ³⁰ Bεkye: «Bo tabakyi moto mobε, nde toloyakakyi ya eyikyela yo.» ³¹ Pilata, yokye: «Kasi bεs omokpe, omotenele bolombe, bookowɔ mobeko ɳwa bεs.» Bayuda bamba ya mobuyisa bεkye: «Banga mampenza tolkokyi iphe moto etumbu ya iwa.» ³² Lowɔ lolo lokokyee ewɔlε ya Yesu, eyawɔkɔ yo phɔ ya iteya ndengye ya iwa sa mowa yo.

³³ Bobεlε, Pilata amba ya nyɔlɔ o ingambi. Abangyi Yesu, amba wɔ nε yokye: «Iwε, oli mokonzi ɳwa Bayuda?» ³⁴ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Kowɔ babona phɔ umunye wε mampenza, ndee basuu baeimosi phɔ ya nga?» ³⁵ Pilata, yokye: «Ombuye Moyuda ndee bo? Bato ba mokyisi ɳwa wε mampenza, banganga banεnε baeyambye oka nga! Okyesi lowɔɔ iye?» ³⁶ Yesu amba buya yokye: «Bokonzi pha nga teboli pha mokyisi mumu. Bo bokonzi pha nga bobobakyi pha mokyisi mumu, baaka nga nde baŋwanesi ebasi phɔ nga sa kaa o mabɔkɔ ma

Bayuda. Kasi bokonzi pha nga, uηwaηwa eye, teboli pha wawa.» ³⁷ Pilata amba wō ne yokye: «Oli nde mokonzi?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Fwō nde wē obokye nali mokonzi. Nabotama emba naya o mokyisi phō ya iya imola maphōō maa phelē. Moto munsō oli na maphōō maa phelē kaokye ηwesi ηwa nga». ³⁸ Pilata amba ya wō ne yokye: «Maphōō ma phelē eli iye?»

Pilata ambye Yesu obokye bamobome

Waatuna Pilata babona, amba kula kyendē benga Bayuda o nze, amba wō na bēē yokye: «Phō ya nga, sikyi mozwa na ná lowcō lōnōlō loobe. ³⁹ Kasi bo wamele bēē obokye mbula na mbula naekandolele moto wā bōlōko mōnōmō phō abutwe oka ye, imbelē size bēē eyenga ya Ilekana, kozingye obokye naekandolele mokonzi ηwa Bayuda?» ⁴⁰ Bamba ya butwa iyanwana bekye: «Mōna phe, nde Balaba!» Nzuka Balaba mē abaka moboni ná moibi.

19

¹ Boēē, Pilata amba ya na Yesu obokye bamobinde phimbo. ² Batuluku, bamba ya tonga eboko, ekyelate bakonzi, na milo. Bamba na molasa yango o moto. Bamba kula na molasa munkoto ηwa mangola ³ Bamba ya susinya phēnēphē ne bambe wō bēkye: «Wē mōna, mokonzi ηwa Bayuda!» Bamba butwa na imowanda bingyete. ⁴ Pilata amba kula tōkōlō o ibanda, amba ya wō na Bayuda yokye: «Kyeka, naetōkōlēlē yo o ibanda, ombe eba obokye sikyi zwa nōnōlowcōlōlō loobe oka ye.» ⁵ Yesu

amba ya tɔkɔlɔ o ibanda, alati eboko ekyelate bakonzi etongyi bée na milɔ na munkoto ɳwa mangola. Pilataa amba ya wɔ na bée yokye: «Kyeka moto mɛ!» ⁶ Kasi waamowené banganga banené na bato ba bée bamba butwa iyanwana bεkye: «Omobakye o ekulusu! Omobakye o ekulusu!» Pilata amba wɔ na bée yoye: «Omokpe, omobakye o ekulusu bɛè mampenza, phɔ ya nga, sikyi mozwa nɔnɔ na lowɔ loofe.»

⁷ Bayuda bamba mobuyisa bεkye: «Toli na mobeko mɔnɔmɔ, emba phɔ ya mobeko mɛ, asengyesi iwa phɔ amibuye Nwana wa Nwaphongo!» ⁸ Waoka Pilata babona, akulaka ila na boikye. ⁹ Amba kula nyɔlɔ o ingambi, amba ya tuna Yesu, yokye: «Iwɛ, oli wa bi?» Kasi Yesu taika mobuyisa nɔnɔ eyano. ¹⁰ Bobele, Pilata amba ya wɔ ne yokye: «Kolɛ iwɔlɛ nga! Toebe obokye nali na bokonzi na pha iekandola na pha iebaka oekulusu?» ¹¹ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Tokokakyi iba na bokonzi mi nga bo tephautaka o ikolo, emba yango mɛna oonzambye oka ya wɛ, ali na isumu sinenɛ.»

¹² Waoka Pilata babona, alukaka malondo ma ibikya Yesu. Bayuda baesi ya aŋwana, bεkye: «Bo obikye moto mona, toli nwɛbi na Moangyesi munenɛ, Kaisala.» Moto okomibuya mokonzi na ndengye yɛ mampenza, mɛna owa ilanga na Kaisala. ¹³ Bobele, Pilata aesi ya tɔkɔlɔ Yesu o ibanda. Yo akye zala o elele ekyebangye bée Mokpengba ɳwa Mabanga phɔ ya itena bolombe. O munɔkɔ ɳwa Bayuda, elele mɛ, baebangye Gabata. ¹⁴ Yabaka mokɔlɔ mɔnɔmɔ obo pha

eyenga ya ilekana, imbelə sikome bunya i moto. Pilata aesi ya wɔ na Bayuda, yokye: «Kyeka, mokonzi ɳwa bε!» ¹⁵ Baesi ya aŋwana, bεkye: «Awe! Awe! Omoingya o ekulusu!» Pilata, yokye: «Naingya mokonzi ɳwa bέε o ekulusu?» Bakambi ba banganga, bεkye: «Banga, tololi na mokonzi mosuu, toebe nde Kaisala, suka.» ¹⁶ Bobεle, Pilata amba ya ambya Yesu obokye bamointya o ekulusu.

Baingye Yesu o ekulusu

Uŋwanwa eye, bakuli yaakya Yesu. ¹⁷ Yesu aesi ya nyanya ekulusu yo mampenza, aikyi mokyisi mamuna, nɔnɔ o elele ekye bangye bε: «Engyengyele ya moto», o munɔkɔ ɳwa Bayuda, bεkye: «Gologota.» ¹⁸ Wamɔ, baesi ya ingya Yesu o ekulusu. Baingye na fato basuu babale o bikulusu, ona bi boloo, ona bi bowεε, Yesu waa nte.

¹⁹ Pilata aesi ya wɔ obokye bakome mokanda, bamobaky o ikolo sa ekulusu ya Yesu. Mokanda me mowɔ bobo: «Yesu, moto wa Nazalεtε, mokonzi ɳwa Bayuda.» ²⁰ Bayuda baikye batangaka mokanda me, phɔ elele eya ingyaka bέε Yesu o ekulusu, yabaka phεnεphε na mokyisi. Bakomaka mokanda me na nɔkɔ iyato iye: Munɔkɔ ɳwa Babεle, ɳwa Baloma, ɳwa Baela. ²¹ Bobεle, bakambi ba banganga bakyε wɔ na Pilata, bεkye: «Manya bookomi wε wεkye: "Mokonzi ɳwa Bayuda", kasi buya obokye: "Moto me awɔɔ yokye: Nali mokonzi ɳwa Bayuda."» ²² Pilata, yokye: «Boumbo nga koma, waikale nde bookomi nga.»

²³ Waingya batuluku Yesu o ekulusu, batuluku me baesi ya kpa bitobu be, babikabi na maalo mane, tuluku na tuluku na se iyalo. Bakpe na munkoto nwε, ηwaabaka sa bobambele, bamotonga botongyi tata o ikolo nɔnɔ o se.
²⁴ Bekeye: «Banga sa mokakola. Toma zekye, moto owamoza, kamokpe.» Eli nde bomɔ phɔ lowɔ, laakoma beε o buku pha Nwaphongo lolo, lokokye:

«Bakabi bitobu banga onte ya be, bamaalesi munkoto ηwa nga zekye.»

Batuluku me bakyelaka nde bomɔ. ²⁵ Maliya, nyango wa Yesu, yo na ηwana nyango wa ηwanwasi, na Maliya ηwanwasi wa Keleopasi, na Maliya owa Magadala, batemekye beε basɔ phɛnɛphɛ na ekulusu eyaka Yesu. ²⁶ Waawɛnɛ Yesu nyango, na moekosi owalɔbɔkɔ yo zinga, atɛmi phɛnɛphɛ na nyango, aesi ya wɔ na nyango, yokye: «Mama, mena eli ηwana wa wε». ²⁷ Awɔ na moekosi me, yokye: «Mena eli nyɔngɔ. Nde sina imbele me, moekosi me aesi ya kpa nyango o ingambi se.»

Iwa sa Yesu

²⁸ Sima ya maphɔɔ mamana, bo waefbaka Yesu obokye etoma yε yuumbo, aesi ya wa, phɔ ya ikokya maphɔɔ maakoma beε o buku, yokye: «Naokyи phowa ya maa.» ²⁹ Kpala yɔnɔyɔ yabaka wamɔ, yatondaka na maleku ma ngaa. Baesi ya kpa inyuka, basinyinye o maleku me, basiphakye i ηwana ηwete, basiongyise Yesu o munɔkɔ. ³⁰ Waanyunya yo maleku me, yokye: «Etoma ya nga yumbo.»

Amba ya nyɔkyा moto, asengoo.

Bamaa Yesu ikɔngɔ o mobanzi

³¹ Yabaka nkɔlɔ ya mosala itano, bakambi ba Bayuda tebaikaka zinga obokye bato baikale o ekulusu nɔnɔ mokɔlɔ moeme bɛ. Mokɔlɔ me ɲwabaka na ntina enenɛ phɔ ɲwalongobanaka na eyenga ya Ilekana. Bobɛlɛ, baesi yaakyɛ wɛ na Pilata obokye batene bato me mpee ya makolo, bambe bamanya. ³² Pilata aesi ya toma batuluku, bakyɛ tena mpee ya makolo ma bato babale, baaingyaka bɛɛ na Yesu molɔngɔ o bikulusu. ³³ Wakoma bɛɛ oka Yesu, bawenekyɛ obokye ambo wa. Yango mɛna, tebaika motena mpee yaa makolo. ³⁴ Mɔnɔmɔ na batuluku aesi ya mumaa ikɔngɔ o mobanzi. Bobɛlɛ, na malongo na maa maesi ya tɔkɔlɔ. ³⁵ Moto okoeimole maphɔɔ mamana, amawenekyɛ, maphɔɔ me malì phɛlɛ. Amaimolaka obokye na bɛ, oanole me. Kaebe obokye kawɔ phɛlɛ. ³⁶ Lowɔ lalona lalekanaka phɔ lowɔɔ laakoma bɛɛ o Buku pha Nwaphongo lolo, lokokyɛ: «Ete baamotene nɔnɔ mumpée tɔnɔmɔ.» ³⁷ Lowɔ loyɔkɔ laakoma bɛɛ lokule wɔ obokye: «Bamokyeka yo uumbo bɛɛ maa.»

Bakundi Yesu

³⁸ Uŋwaŋwa eye, moto tɔnɔmɔ na nkombo Zozefu, aesi ya onga Pilata, obokye akpe ndemba ya Yesu. Zezefu, mokyisi nwɛ Alimataya, abaka moekosi wa Yesu. Taikaka miebinya phɔ abaka kaile Bayuda. Pilata aesi ya anola. Bobɛlɛ, Zozefu aesi ya kye kpa ndemba ya Yesu. ³⁹ Nikodemɛ, owakyɛkyɛ phanza oka Yesu

waamokolo mamuna, abaka ne, yo na Zozefu. Bobele, aesi na ne yaakyela bée na phoo na makyikyi ma nwete. Yabaka na bozito pha bakilo mako maato. ⁴⁰ Baesi ya kpa ndemba ya Yesu, bée baso babale. Baezingyi na bitato, bakyesi na mees me o motema. Mena eli bo wamelekue Bayuda ikunda bato. ⁴¹ O elele eyaingyaka bée Yesu, ibala sconso sa ndemo sabaka wamo. O motema nwa ibala me, mocto monomo monyakune nwaabaka omo, naino tebamokundi moto. ⁴² Yabaka mokolo monomo obo pha mokolo moeme Bayuda. Yango mena, bamba ya kunda Yesu, pho ilita me sabaka phenephe.

20

Moceto moikasi pha

¹ Mokolo nwa eyenga, waa moyelo, Maliya Magadala aesi ya kye o moceto. Waakoma yo omo, aweni bamanye ibanga saazibaka bée o munoko nwa moceto. ² Bobele, aesi ya kyilingana, akye zwa Simo Petelo na moekosi oyoko, owabaka Yesu kazingye. Aesi ya wé na bë, yokye: «Bakyee manya Nkolo o moceto, toloebi mbale ekye bée molangya.» ³ Petelo na moekosi me mona, baesi ya mana, bakyé o moceto. ⁴ Baesi ya kyilingana, bée baso babale. Ka moekosi me mona alekyi Petelo na mbango, akye koma o moceto, moto owa obo. ⁵ Aesi ya nongyemelé, aweni bitato ba malekani bilangyi o se, nzuka yo taikaka nyeló omo. ⁶ Emba Simo Petelo owamobengaka o sima, ne aesi ya koma. Aesi ya nyeló o moceto

aweni nε bitato ba malekani biilangyi o se, ⁷ Na malekani maamozingaka bέε o moto. Malekani mε mazingami, malangyi mbale, bitato na bango mbale. ⁸ Boþele, moekosi mε owakomaka o mɔɔtɔ̄ moto owa obo, nε aesi ya nyɔɔ omɔ̄. Aweni nde bomo, amba yaanola obokye Yesu akundoo. ⁹ Nabo babona, baekosi tebataa kaebe makomi maawɔ̄ obokye Yesu amokula kundwa onte ya bawe. ¹⁰ Emba baekosi mε babale baabana bamba ya butwa oka bε.

Yesu atɔ̄kɔ̄lesi Maliya Magadala

¹¹ Imbele mε, Maliya atemεkyε i mbale ya mɔɔtɔ̄, kalele. Waþaka yo kalele, aesi ya nɔɔngyεmεlε o mɔɔtɔ̄. ¹² Aweni baanze babale, balati bitobu ba mpεmbε, bazasi waalangyaka bέε ndemba ya Yesu, ona bi moto, ona bi makolo. ¹³ Baanze mε baesi ya motuna, bεkye: «Mama, kolele iye?» Yokye: «Nalele phɔ̄ bamanye Nkolo ya nga o mɔɔtɔ̄. Siebi na mbale ewaa ekyε bέε molangya.» ¹⁴ Waabaka yo kawɔ̄ babona, bobuyakte miyo o sima, aweni Yesu, atεmi. Ka yo taikaka eba obokye mεna Yesu. ¹⁵ Yesu aesi ya motuna, yokye: «Mama, kolele iye? Kolukye nza?» Maliya abuyaka obokye kyewɔ̄ nε nde moto okokyele etoma o ibala mε saabaka mɔɔtɔ̄. Maliya, yokye: «Tata, bo wε moto oomumanye, onteya mbale ekyε wε molangya, Nakye mokpa.» ¹⁶ Yesu, yokye: «Maliya!» Maliya aesi ya buya miyo mbale eli Yesu. Aesi ya wɔ̄ nε na munɔ̄kɔ̄ ñwa Baebele, yo kye: Raboni! Kyewɔ̄ obokye «Moteye». ¹⁷ Yesu aesi ya wɔ̄ nε, yokye: «Sa mpila phɔ̄ nali sataa kyεndε oka Tata. Kasi, okyε

imola ñεbi na nga obokye nga Yesu, nabutwe oka Tata Nwaphongo, ne ooli Ango wa ñε, na Nwaphongo wa ñε.» ¹⁸ Boñele, Maliya Magadala, aesi ya kye, akye imola baekosi yokye: «Naweni Nkolo!» Amba na baimola na maphoo mawoko Yesu ne.

Yesu atɔkɔlesi baekosi

¹⁹ Mokolo me ñwa eyenga, wa nkɔnkɔlo, baekosi baanganaka o ingambi sconcsa bazibi bizibele, phɔ bailaka Bayuda. Yesu aesi ya phunzwa, atemí onte ya ñε, yokye: «Bose boñee na ñɛ!» ²⁰ Waunva yo iwo ñabona, aesi ya teya baekosi matandala me na mobanzi nwε. Waweneyke ñé Yesu, babutwaka isamba. ²¹ Yesu amba kula ya ñawole, yokye: «Bose boñee na ñɛ! Na nga naetome o mokyisi, bo wantoma Tata.» ²² Sima, amba ya baulela muwε, yokye: «Naephε Bolɔbɔ Bosantu! ²³ Bo olimbise moto na boñe bookyesi yo, Nwaphongo ne aamolimbisa. Bo tolimbise moto na boñe bookyesi yo, Nwaphongo ne etamolimbisa.»

Toma aanosi obokye Yesu ali Nwaphongo

²⁴ Nzuka, wañatɔkɔlekye Yesu, mɔnɔmɔ na baekosi, na nkombo Toma okobangye ñé Nwana owa Zaa tabaka na ñé wamɔ. ²⁵ Boñele, ñεbi ne, baekosi, baesi ya wɔ ne, ñekye: «Toweni Nkolo». Kasi yo, yokye: «Bo siweni biusa bia basete o matandala me, sibitase na nwε, na bo sitase uusa eya mobanzi nwε na itandala sa nga, esianole.» ²⁶ Sima ya pɔso yɔnɔyɔ, baekosi ñakulaka angana o ingambi, Toma ne abaka na ñé wamɔ. Bazibi bizibele, kasi Yesu akuli kye

batɔkɔlele. Atesi onte ya bε. Yokyε: «Bose bobee na bɛε!» ²⁷ Yesu amba ya wɔ na Toma, yokyε: «Elola nwε ɳwa wε oni, okyekye matandala ma nga, osusinya na itandala sa wε, otasa mobanzi ɳwa nga. La kula ika ziiko, anola nde to!» ²⁸ Toma, yokyε: «Nkolo ya nga na Nwaphongo wa nga!» ²⁹ Yesu, yokyε: «Oanosi phɔ oonveni wε? Bato baanzanole, mɛna sataa nvenε, bɛε bali bato ba nkyisa!»

Phɔ ya'ye bakoma buku bɔbɔ

³⁰ Yesu akulaka kyela bilekyesako bisuu biikye o miyo ma baekosi bε, biitebaika koma bɛε o Buku bɔbɔ. ³¹ Kasi maphɔɔ maakoma bε, bamakoma phɔ bɛε oanole obokye Yesu ali Masiya, Nwana wa Nwaphongo, na obokye, okomoanole, azwe bɔmɔɔ.

21

Yesu atɔkɔlesi baekosi o Galileya

¹ Sima ya nkɔlɔ, Yesu akulaka kye tɔkɔlele baekosi bɛε o mokukulu ɳwa maa ma Tiberiade. Yaɓaka bɔbɔ: ² Simo Petelo, na Toma okobangye bε, Nwana awa Zaa, na Natanaεle moto wa mokyisi ɳwa Kana o Galileya, na ɓana ba bampele ba Zebede, na baekosi baayɔkɔ ɓabale ba Yesu, ɓabaka na bε. ³ Simo Petelo aesi ya wɔ na ɓebi ne, yokyε: «Nakyε lɔbɔ.» Bε, bɛkyε: «Na ɓanga, tokyε na wε.» Boɓεlε, ɓaesı ya kye, ɓakyε kpela o vato, ɓabuto ikyε miɔlɔ. Baɔsi mokɔlɔ mokɔlɔ, sa zwa ekpele. ⁴ Waa limbi limbi, Yesu aesi ya temε o mokukulu ɳwa maa. Mɛna baekosi sa eba obokye eli yo.

⁵ Yesu aesi ya wɔ na ßε, yokye: «Banzenga, ozwe ɳwana ekpele?» Beε, ßεkye: «Phe» ⁶ Iyo, yokye: «Vaka bondendi mbale ya vato eya boloo, wamozwa.» Boβele, baesi ya bovaka mbale mε. Tebakulaka koka ibenda bondendi phɔ phatondaka na swe bobo nɔnɔ owo. ⁷ Moekosi owabaka Yesu kazingye, aesi ya wɔ na Petelo, yokye: «Mεna, eli Nkolo», Petelo amanyaka etobu phɔ ya ivaka bondendi. Waoka yo obokye mεna eli Nkolo, aesi ya lata etobu mε. Amba ya mivaka o maa. ⁸ Bebi ne baesi ya kye na bona vato. Babuto iøngɔ bondendi mε, botondi na swe. Baikalaka na mokukulu phεnephε matambe munkama. ⁹ Waabwa ßεε o mokukulu, baesi ya wεnε ɳwenya wamɔ, batumbi swe i ɳwango, na mapa malangyi. ¹⁰ Yesu aesi ya wɔ na ßε, yokye: «Yaka na swe mii zwe ßε.» ¹¹ Simo Petelo aesi ya kye kpela o vato. Aesi ya abola bondendi, botondi na swe inεnε na iinεnε, munkama mɔnɔmɔ mbuka makoo matano na iyato. Na bo watondaka bondendi mε na swe nzikye babona, tephakaka kakwa. ¹² Yesu, yokye: «Beε, yaka, ya ze.» Moekosi nɔnɔ mɔnɔmɔ taikaka meka imotuna obokye: «Iwε oli nza?» Phɔ baebaka obokye eli yo Nkolo! ¹³ Boβele, Yesu aesi ya susinya waali ßε. Abuto ibakabela mapa mε mamana na swe mε mεna. ¹⁴ Eye, eli mbala eya iyato eyakulaka Yesu tɔkɔlele baekosi ßε, wakundwa yo.

Yesu atuni Petelo mbala iyato

¹⁵ Waumva ßεε iza, Yesu amba ya tuna Simo Petelo, yokye: «Simo, ɳwana wa Yoane, oli

nwεbi na nga ileka bεbi baba?» Iyo, yokye: «Nkolo, koebe obokye nali ekamba ya wε.» Yesu, yokye: «Obanzakye bana ba mampate ma nga.» ¹⁶ Akuli motuna mbala eya ibale, yokye: «Simo, ηwana wa Yoane, oli nwεbi na nga?» Iyo, yokye: «Iyo, Nkolo, koebe obokye nali ekamba ya wε.» Yesu, yokye: «Obanzakye mampate ma nga.» ¹⁷ Akuli ya motuna mbala eya iyato, yokye: «Simo, ηwana wa Yoane, oli ekamba ya nga?» Waamotuna Yesu mbala eya iyato, obokye oli ekamba ya nga, Petelo amiokaka ngɔngɔ. Amba ya mobuyisa, yokye: «Nkolo, koebe phɔ iso, koebe obokye nali ekamba ya wε!» Yesu, yokye: «Obanzakye mampate ma nga.» ¹⁸ Naewɔle nde phεle: Wabaka wε nwεngye, wε mampenza wabaka komilasa mokaba, wakyεkyε mbale esɔ ezingyi wε. Kasi wamobutwa wε munanga, wamotandola maθɔkɔ ma wε, emba moto mosuu amoelasa mokaba. Embar amokyε na wε mbale ewaa, eteyikyi wε zinga.» ¹⁹ Awɔkɔ maphɔɔ mamana obokye aimole bo wamowa Petelo, na bo wamowεninya yo nkycemɔ ya Nwaphongo. Bobele, Yesu, yokye: «Imbengye!»

Yesu awɔ phɔ ya moekosi owabaka yo kazingye

²⁰ Petelo aesi ya buya miyo o sima, aweni moekosi, owabaka Yesu kazingye, kaya babenga. Eli yo moekosi owakɔlɔkɔ na Yesu mi itoo, wazaka bε, yokye: «Nkolo, moto mε, owamoeyungya, nza?» ²¹ Bobele, Petelo waamowεnε yo, aesi ya tuna Yesu, yokye: «Ka yo, Nkolo, lowɔɔ iye laamokomela?» ²² Yesu,

yokye: «Bo nazingyi obokye ataa ba o mokyisi nōnō mokōlō mowaa, ɻwamoya nga, lowō mē lokyekyi wε? Kasi wε, imbengye!» ²³ Bobelε, Simo yeesi ya nyangwa onte ya bεbi obokye moekosi mē mōna, etawe. Nzuka Yesu taikaka wō na Petelo bomcā babona. Awōkō nde nε, yokye: «Bo nazingyi obokye abe o mokyisi nōnō mokōlō mowaa ɻwamoya nga, lowō mē lokyekyi wε?»

²⁴ Eli moekosi mē mōna, ooloimosi mapħċċ mē mamana. Amakoma o Buku bobo. Toebε na obokye mapħċċ, maaloimosi yo mali phelε.

Lowō la mbomela

²⁵ Yesu akulaka kyela mapħċċ masuu maikye. Bobamakomaka lowċċ lōnċċ ċa na lōnċċ o Buku, naumunya obokye mokyisi mobimba nde te mokokakyi pho ya ibomba babuku baunvaka bέε koma.

**Sangola Eenyakune
Lobala: Sangola Eenyakune New Testament**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563